

UIT

NORGES
ARKTISKE
UNIVERSITET

Spillerutvikling med yrkesmuligheter - en studie av utviklingsmiljø blant mannlige islandske fotballspillere

Arni Huxley Olafsson

Masteroppgave i Idrettsvitenskap mai 2018

Idrettshøgskolen

Det helsevitenskaplige fakultet

UIT- Norges arktiske universitet

Forord

Fotball har vært min store lidenskap hele livet. I min tid som barn og ungdom var jeg ivrig fotballspiller på Island, men jeg nådde ikke opp til en profftilværelse. I dag er jeg ansatt på en videregående skole som kroppsøvings- og idrettslærer. I tillegg underviser jeg i valgfaget Toppidrett fotball, og under mitt studieopphold på Island i forbindelse med denne masteroppgaven har jeg arbeidet som timelærer i fotball ved Universitetet i Reykjavik.

Jeg håper at avhandlingen kan bidra til å gi større kunnskap om faktorer som kan være med på å bidra til at fotballspillere tar steget opp og kan gjøre sin hobby om til levebrød.

Jeg vil benytte forordet til å takke min biveileder Jorid Hovden og hovedveileder Kolbjørn Rafoss for gode råd, effektiv veiledning og konstruktive tilbakemeldinger.

Takk også til Trine Sandmo ved universitetsbiblioteket ved UiT for god hjelp med referansedelen av oppgaven.

Jeg vil også takke min arbeidsgiver Alta videregående skole for støtten til mitt prosjekt. Støtten fra kollegaer på skolen setter jeg også stor pris på.

Til slutt vil jeg takke mine barn for deres bidrag i å gjøre min hverdag litt enklere i studieperioden.

Sammendrag

Spillerutvikling med yrkesmuligheter - en studie av utviklingsmiljø blant mannlige islandske fotballspillere

Denne studien undersøker hvordan fotballmiljø og miljøfaktorer bidrar til å skape muligheter for migrasjon og arbeid som profesjonell utøver i klubber.

Hensikt: Studien tar for seg hvilke miljøforhold som var av betydning for utviklingen av mannlige islandske spillere som oppnådde å få kontrakt med en profesjonell klubb i Norge. Forhåpentligvis kan denne studien være med å bidra med ny kunnskap om hva som har betydning for utvikling av toppspillere. Studien tok opp følgende spørsmål. Hvilke relasjoner i klubbmiljøet har betydning for spiller utvikling og hvilke kulturelle forhold i forbundet har betydning for spillerutvikling og talentutvikling?

Metode: For å svare på problemstillingen har jeg anvendt kvalitativ metode. Utvalget som jeg har intervjuet består av fire informanter som har oppnådd og har migrert til Norge og spilt profesjonelt på øverste nivå og vært representert for det islandske A – landslaget.

Funn: I tolkning av mine data har jeg anvendt en talentutviklingsmiljømodell som er utviklet av Henriksen (2011). Modellen tar for seg rasjonelle og strukturelle miljø elementer som har betydning for spillerutvikling. Helt sentralt i denne utviklingen er støtten fra og involvering fra mor og far for alle informantene. Et annet funn er at de trekker fram påvirkning fra erfarne spillere som tok seg av dem i ungdomsårene. Denne kunnskapsoverføringen var en viktig driver i talentutviklingen. Klubb-bytter i overgang fra junior til senior førte til en større fokusering på prestasjoner, som gav de muligheter for å spille med beste lagene på Island i seniorfotball. Informantene tillegger ikke tilgangen til fotballanlegg en stor betydning for fotballutvikling. Studien viser at det ikke var noe samarbeid mellom klubb, skole og forbundet. Ingen av informantene gjennomførte videregående skole på normert tid. Det var ingen motstand mot å prioritere fotballen fremfor skolen. Fotballforbundets uttak til aldersbestemte landslag,

organisering av trening og deltakelse i internasjonale treninger, var en miljøfaktor som hadde stor betydning for spillernes fremgang i ungdomsperioden.

Det at spillerne migrerte til Skandinavia var begrunnet i at islandsk fotball var lite profesjonelt og man kunne ikke ha inntekt av det. Det at mange spillere velger å dra til Norge kan ha en sammenheng med at fotballkulturen på Island og Norge har mange felles kulturelle verdier og holdninger.

Key words: Utviklingsmiljø, islandsk fotball, Talentutvikling, migrasjon, fotball, Island.

Innholdsfortegnelse

Forord

Sammendrag

1	Innledning.....	1
1.1	Problemstilling.....	4
1.2	Oppbygging av oppgaven.....	4
2	Fotball på Island.....	7
2.1	Etablering og spredning av fotball på Island.....	7
2.2	Fotballforbund, spredning av seriespill og landskamp.....	7
2.3	Forbundets oppbygging og virksomhet.....	8
2.4	Fotballanlegg.....	9
2.5	Kort oppsummering.....	12
3	Kunnskapsgrunnlag og teori.....	13
3.1	Studier av migrasjon.....	13
3.2	Migrasjon av islandske spillere.....	14
3.3	Studier av utviklingsmiljø.....	17
3.4	Talentutviklingsmiljømodellen.....	18
3.4.1	Familie.....	22
3.4.2	Skole.....	23
3.4.3	Trenere.....	24
3.4.4	Klubb.....	25
3.4.5	Andre idretter.....	26
3.4.6	Agenter.....	27
3.4.7	Rollemodeller.....	28
4.	Metode.....	31
4.1	Metodevalg.....	31
4.2	Mitt prosjekt.....	31
4.3	Vitenskapsteoretisk utgangspunkt.....	32
4.4	Kvalitativt forskningsintervju.....	33

4.5	Strategisk utvelgelse og rekruttering av informanter	34
4.6	Utvalg av informanter	35
4.7	Utforming intervjuguide og gjennomføring av intervju	39
4.8	Gjennomføring av intervjuene.....	40
4.9	Transkribering	41
4.10	Kategorisering	42
4.11	Refleksjoner over prosessen.....	44
4.12	Om å forske i eget fagfelt	45
4.13	Etiske retningslinjer.....	46
5	Utviklingsmiljøets relasjoner og strukturer	49
5.1	Mikromiljøet.....	49
5.1.1	Familie.....	49
5.1.2	Skole.....	51
5.1.3	Klubb.....	52
5.1.4	Trenere.....	54
5.1.5	Andre idretter – allsidig trening og tidlig spesialisering	55
5.1.6	Sammendrag av mikromiljøet	57
5.2	Makromiljø.....	58
5.2.1	Fotballforbundet (KSÍ)	58
5.2.2	Rollemodeller	59
5.2.3	Agenter	60
5.2.4	Forholdet mellom klubb og utdanningssystem.....	61
5.2.5	Anlegg	61
5.2.6	Media.....	63
5.2.7	Sammendrag makromiljøet	63
5.3	Oppsummering	64
6	Oppgavens svar.....	67
6.1	Videre forskning.....	68
	Referanser.....	70

Vedlegg

1 Innledning

Þegar á allt er litið

Er einginn einn heldur margur

Og þyrpist saman til að úr honum verði einn.

Thorsteinn frá Hamri: SÉRTU EINN

Som dikteren sier; ingen blir en ener alene, men når mange bidrar, ja da blir han en ener.

Denne studien ser på migrasjon av islandske fotballspillere. Et karakteristisk trekk ved islandsk fotball er eksporten av spillere til utenlandske klubber i ulike europeiske land. Allerede i 1947 fikk den første islandske spilleren, Albert Gudmundsson, kontrakt med 1. divisjonsklubben Nancy i Frankrike.¹ En annen kjent islandsk fotballspiller, Ásgeir Sigurvinsson fra den islandske klubben Vestmannaeyjar (ÍBV), migrerte også tidlig utenlands. Han spilte for Standard Liege i Belgia hvor han ble cupmester sesongen 1980/81. Etter kontraktstiden reiste han videre til Tyskland og vant Bundesligaen med klubben Stuttgart. Sesongen 1988/89 spilte han UEFA finalen med samme klubb. Disse to profilene viste vei for andre islandske fotballspillere som så at det fantes muligheter for proffspill i utlandet. En forklaring på denne tidlige migrasjonen var at det ikke fantes – og fortsatt ikke finnes - et arbeidsmarked for helprofesjonell fotball på Island. Det har ikke blitt utviklet profesjonell fotball på Island i den grad at spillere kan leve av spillerlønnene alene på det øverste nivå. Spillere i den islandske serien må supplere inntektene fra klubben med annen inntekt. En mulighet for å bli helprofesjonell fotballspiller er derfor å få kontrakt med en utenlandsk klubb.

Selv om seriesystemet på Island er lite profesjonalisert og klubbene ikke kvalifiserer seg til europeiske seriespill, har landslaget hatt stor suksess de siste årene. For første gang kvalifiserte herrelandslaget seg til et sluttspill da de deltok i Europamesterskapet 2017 i Frankrike. For mange var det en overraskelse at landslaget kom seg videre fra gruppespillet og en sensasjon da laget slo ut England og kom seg videre til kvartfinalen. De gode prestasjonene til landslaget

---

¹ <http://www.isi.is/um-isi/heidursholl-isi/albert-gudmundsson/>

ser ut til å fortsette. Gjennom kvalifisering til verdensmesterskapet i Russland 2018, kom laget seirende ut av gruppespillet.

Hvordan er det mulig i et land med et lite profesjonalisert seriesystem å oppnå slike prestasjoner internasjonalt? En forklaring på suksessen kan være at den islandske landslagstroppen i Frankrike utelukkende besto av profesjonelle fotballspillere som spilte for utenlandske klubber og at resultatene skyldes utvikling spillerne fikk i klubbene utenlands. Sammensetningen av spillertroppen viser videre at spillere fra skandinaviske klubber utgjorde den største gruppen i troppen; 9 av 23 i troppen spilte profesjonelt enten i Danmark, Norge eller Sverige. Dersom opphold i utenlandske klubber er en forklaring, er det skandinaviske arbeidsmarkedet viktig for denne suksessen. De fleste islandske landslagsspillerne migrerte til Norge. Den norske ligaen ser ut til å ha god effekt på islandske spillerne. Den norske ligaen ser ut til å ha samme standard som de andre ligaene i Skandinavia. Det er derfor påfallende at ikke norske landslaget klarte å kvalifisere seg videre til sluttspillet i EM.

En annen forklaring som ofte trekkes frem er impulser utenfra på trener- og ledersiden. Det at de beste islandske landslagsspillerne jobbet i utlandet, innebar at da Lagerbäck i 2012 overtok som landslagstrener, ble det et skifte; en utenlandsk trener skulle ha hovedansvaret for utviklingen. Fra 1970 har det vært engasjert åtte utenlandske A- landslagstrenere som ikke har klart å kvalifisere laget til sluttspill. En forklaring kan være at trenerne måtte hente mange av spillere fra det islandske seriesystemet, det vil si amatørspillere.²

På Island har andre ballspill hatt en tilsvarende internasjonal fremgang som fotball. Både håndball og basketball hadde stor fremgang på nittitallet og rundt tusenårsskiftet. Dette fordi landslagene bestod av islandske utøvere som hadde spilt profesjonelt i utlandet. Islandingene var vant til å lykkes, men ikke i fotball. Utviklingen snudde ikke før i 2011 da svenske Lars Lagerbäck ble ansatt som trener for det islandske A- landslaget. Han hadde lang erfaring og suksess som trener for landslagene i Sverige og Nigeria. Lagerbäck's påvirkning på landslaget var basert på mer generell profesjonalisme i forhold til alt som hadde med fotball å gjøre, enn det som hadde vært gjort tidligere. En rekke endringer ble gjort innenfor fotballforbundet (KSÍ), i tillegg til hvordan forberedelsene for landslaget var, hvordan det trente, reiste og forberedte seg til kamper. Ideene var ikke bare annerledes, men tiltakene var mye mer konkrete.

---

² https://fo.wikipedia.org/wiki/%C3%8DsIenska_f%C3%B3tb%C3%B3ltsIandsli%C3%B0i%C3%B0

A-landslagstreneren Lars Lagerbäck så ut til å like forutsetningene han fikk med landslaget. Ifølge Lagerbäck måtte ting organiseres annerledes og reiser gjøres rimeligere på grunn av økonomiske begrensninger. Lagerbäck sier selv:

«Jeg satte pris på nøkternheten, for i dag tror jeg det overdrives i mange tilfeller. Både en del klubber og landslag har altfor store støtteapparat. Med et mindre apparat blir man flinkere til å prioritere de riktige sakene» (Thoresen, 2017, s. 59).

Lagerbäck poengterer at selv om ingen i den islandske EM- troppen spilte i den hjemlige ligaen, så hadde ni-ti av spillerne klubbtilhørighet i de nordiske ligaene. Han mener det er en bekreftelse på at spillerpåvirkningen er høy både i den norske, svenske og danske ligaen.

Siden 1990 har migrasjon av fotballspillere til europeiske land økt dramatisk. Spesielt etter Bosman-dommen fra 1995, sa at fotballspillere fritt kunne bytte klubb innenfor EU. Bosman-dommen slår fast at profesjonelle fotballspillere i EU har rett til å signere for en ny klubb når kontrakten deres går ut, uten at den gamle har krav på noen som helst form for kompensasjon.³ Før Bosman-dommen kunne fotballklubber forhindre overganger hos spillere selv om de ikke hadde kontrakt med klubben. Dommen ble ikke særlig godt mottatt blant fotballklubbene i Europa. De hadde så langt vært sikret kompensasjon dersom en spiller forlot klubben, uavhengig av spillerens kontrakts status, og fryktet dermed umiddelbart at en viktig inntektskilde skulle forsvinne. Det første og umiddelbare resultat av Bosman-dommen, ble derfor at klubbene sikret seg stadig lengre kontrakter med spillerne for å sikre seg overgangssummer. Gradvis ble det dog klart at også klubbenes tilgang til spillere økte, fordi det til enhver tid var mange Bosman-spillere på markedet. De islandske spillerne kunne selge sine tjenester på et åpent marked og mange fikk lengre utenlandsopphold som en konsekvens av dommen.

De fleste av nøkkelspillerne på det islandske A-landslaget migrerte utenlands først i voksen alder. I deres ungdomsperiode fikk de stimulans og utvikling gjennom deltakelse i klubbsystemet. Først i overgangen til seniorspiller ble de introdusert for det profesjonelle landskap. Det er ingen tradisjon på Island for å hente unge talenter til utenlandske klubber. Vidar Halldorsson beskriver utviklingen slik: disse spillerne fikk det beste ut av to verdener (Halldorsson, 2017). En annen forklaring på den islandske landslagsuksessen skyldes den utvikling spillerne fikk gjennom deltakelse i klubbsystemet i ungdomstiden. I denne studien skal jeg derfor undersøke forskjellige miljøfaktorer som har betydning for utøverens

---

³ <https://no.wikipedia.org/wiki/Bosmandommen>

fotballhverdag. Hvordan bidrar ulike miljøfaktorer til at utøvere utvikler seg til profesjonelle fotballspillere? Jeg vil kaste lys over hvordan klubbmiljøer og forbundets virksomhet kan understøtte utøvers utvikling. For å undersøke denne utviklingen tar jeg utgangspunkt i en talentutviklingsmodell utviklet av Kristoffer Henriksen (2011). I denne modellen står talentet i sentrum, og utenforliggende faktorer som familie, klubb, skole og forbund brukes for å beskrive og forklare faktorer som har betydning for utvikling fra talent til profesjonell fotballspiller.

Det er mangelfullt med studier som har undersøkt hvorfor så mange islandske spillere har fått kontrakt utenlands. En rekke trenere har pekt på forhold hos islandske spillere som; treningsvillighet, sterk mentalitet, vinnervilje, og fokusering på arbeidsoppgaver. I denne studien skal jeg prøve å finne miljøfaktorer som forklarer hvorfor Island, med sine rundt 300 000 innbyggere, utvikler et forholdsvis stort antall talentfulle fotballspillere som får kontrakt i utlandet. Jeg undrer meg på om jeg finner atypiske miljøfaktorer for denne utviklingen. I undersøkelsen ser jeg derfor etter om det er noen miljøfaktorer som er viktigere enn andre for spillernes karriereutviklingen.

1.1 Problemstilling

Hensikten med studiet er derfor å undersøke forhold som kan hjelpe til med å forklare islandske fotballspillers migrasjon til utlandet. Jeg er nærmere interessert i å undersøke om det er bestemte miljøfaktorer som kan forklare denne migrasjonen. For å begrense oppgavens omfang, ønsker jeg å svare på følgende problemstilling:

P Hvilke miljøforhold er av betydning for utvikling av mannlige islandske spillere som først fikk kontrakt i en profesjonell klubb i Norge?

P 1 Hvilke relasjoner i klubbmiljøet har betydning for spiller utvikling?

P 2 Hvilke kulturelle forhold i forbundet har betydning for spillerutvikling og talentutvikling?

1.2 Oppbygging av oppgaven

I kapittel 2 presenterer jeg historisk informasjon om fotball på Island. Det handler om dannelse av klubber og forbund, spredning av fotballen og organiseringen av fotballforbundet (KSÍ). I

kapitlet gis en fremstilling av seriespillet på Island, trenerutdanning, og ulike generasjoner fotballanlegg. Avslutnings gis det en oversikt over migrasjon av islandske fotballspillere i perioden etter 1990 og en kartlegging av antall spillere som i 2017 spilte for ulike europeiske klubber. Av disse spillerne reiste de fleste til Norge. Dette gjelder både spill på høyeste nivå og på breddenivå. Grunnen for største migrasjon til Norge kan ha med lik kultur og like verdier som på Island.

I kapittel 3 presenterer jeg studier som tar for seg fotballmigrasjon og studier av utviklingsmiljø. Jeg presenterer en talentutviklingsmodell jeg har valgt for å gjøre rede for ulike faktorer av betydning for talentutvikling, og som anvendes i min analyse. Modellen forklarer forskjellige faktorer som kan ha innvirkning på talentutvikling i sport. Jeg bruker Henriksens talentutviklingsmiljømodell (2011), men erstatter noen av hans variabler med variabler som er mest relevant for min undersøkelse.

Kapittel 4 innledes med en beskrivelse av undersøkelsen av dette prosjektet. Der fremlegges metodeutvalg for denne studien. Deretter er studiens utvalg beskrevet. Informantene har alle spilt på aldersbestemte landslag og herrelandslaget til Island. I tillegg har de spilt på høyeste nivå i profesjonell fotball. Jeg tar intervju med alle informantene, deretter transkriberer jeg svarene og kategoriserer dem etter de temaene jeg var ute etter å undersøke. Jeg drøfter mine refleksjoner til denne prosessen og min rolle som forsker. Så drøftes etikken i denne studien. Til slutt er begrensningen i oppgaven beskrevet.

Kapittel 5 handler om funnene i denne undersøkelsen. Der er de ulike funnene presentert og drøftet i forhold til teorien. Informantene svarer på spørsmålene som handler om mikro- og makromiljøene. Svarene gir funn på hva kan være årsaken til mulige miljøfaktorer som hjalp de videre i fotballkarrieren.

Kapital 6 oppsummerer funnene i dette prosjektet og sier litt om veien videre.

2 Fotball på Island

I dette kapitlet skal jeg fortelle litt om islandsk fotball i historisk perspektiv. Jeg ser på utviklinga fra klubbene helt fra begynnelsen, og beskriver litt om hvordan spredningen skjedde i historisk sammenheng. På Island er det fortsatt amatør fotballspill og der vil jeg se på utviklinga på migrasjon av islandske fotballspillere til andre land og spesielt til landene i Skandinavia. Det islandske fotballforbundet (KSÍ) er en viktig organisasjon for islandsk fotball. Jeg vil se på oppbygningen og strukturen av fotballforbundet (KSÍ) og hvordan seriespillet er lagt opp på Island. Utviklingen av fotballanlegg i gjennom fotballhistorien på Island vil jeg ta med i drøftingen i tillegg til stor utvikling av trener satsing på Island.

2.1 Etablering og spredning av fotball på Island

Idrettsforbundet (ÍSÍ) har registrert antallet idrettsutøvere fra særforbundene på Island. I 2018 var det registrert 23 000 fotballspillere. En tredel av medlemmene var jenter/kvinner. Vi finner at 17 000 av spillerne er femten år eller yngre. I Norge er det 98 864 damespillere og 242 543 herrespillere.⁴ Alle disse er 13 år og eldre. KSÍ antar at det er rundt 35 000 utøvere som spiller fotball regelmessig. Alt i alt er det rundt 90 000 individer som er registrerte idrettsutøvere, som tilsvarer rundt 27% av befolkningen er medlemmer av klubbe innenfor ÍSÍ.⁵

Satsingen på damespill startet litt senere enn hos herrene. Første landskamp for kvinner var ikke før den 20.09.81 og var det vennskapskamp mot Skottland og den var spilt i Dumbarton. Kampen endte 3-2 til Skottland.⁶

2.2 Fotballforbund, spredning av seriespill og landskamp

Det islandske fotballforbundet ble stiftet 26. mars 1947. Den første formannen var Agnar Klemens Jónsson. Det var 14 klubber og idrettsforbund som var med å stifte fotballforbundet (KSÍ). I dag er det stor virksomhet i forbundet og det er 8 landslag for begge kjønn.⁷ Den første

---

⁴ <https://www.fotball.no/tema/om-nff/statistikk-og-historikk/>

⁵ <http://www.ksi.is/um-ksi>

⁶ <http://www.ksi.is/mot/motalisti/leikskyrsla/?Leikur=120352>

⁷ <http://www.ksi.is/mot/nr/6111>

islandske fotballklubben ble stiftet 16. januar 1899 og fikk navnet «Fótboltafélag Reykjavíkur», senere «KR». I 1912 ble det første seriespillet i fotball organisert. Det var tre lag som deltok i det første seriespillet; fotballklubben i Reykjavik, laget Fram og fotballklubben i Vestmannaeyjar. Fotballklubben i Reykjavik vant den første serien etter seier mot 3-2 mot Fram i finalen.

På forbundets årsting i 1954 ble det bestemt å ha to divisjoner i ligaen. Dette ble gjennomført sesongen etterpå, med 1.- og 2. divisjonsspill for herrer. I 1971 ble det første mesterskap for damer arrangert innendørs i Laugardalshöllin. Året etterpå ble det første mesterskapet for damer spilt på en ordinær utendørs fotballbane. Det var et 2-pulje-system og det var åtte lag som deltok.⁸

I 2017 organiserer KSÍ turneringer og ligaspill i forskjellige divisjoner; Pepsi deildin (øverste nivå) - 12 lag, Inkasso deildin (1. divisjon) - 12 lag, 2. divisjon - 12 lag, 3. divisjon - 10 lag, 4. divisjon - 26 lag. Til sammen 72 lag deltok i seriespillet. For damer er det Pepsi deildin som er det øverste nivået. Der deltar 10 lag. Deretter kommer 1. divisjon med 10 lag og 2. divisjon med 8 lag.⁹ Til sammen 28 lag deltok i seriespillet. Den første landskampen spilte Island mot Danmark 17. juni 1946. Den ble spilt på Melavöllurinn stadion og endte med 3-0 seier til Danmark. Kampen ble sett av 8000 tilskuere.

2.3 Forbundets oppbygging og virksomhet

Innenfor forbundet (KSÍ) er det 154 lag totalt. Ifølge Frímánn Ari Ferdinandsson, som jobber for Idrettsforbundet Reykjavík (ÍBR), driver de fleste klubbene i idrettsforbundet med flere idrettsgrener. Det er helst de nydannede klubbene i idrettsforbundet som ikke tilbyr andre idrettsgrener til sine medlemmer enn fotball. Fremveksten av nye klubber med kun tilbud i fotball, tyder på en stor vekst og utbredelse av fotballen særlig i nye boligfelt på Island.

---

⁸ <https://skemman.is/bitstream/1946/22411/1/Bylgja-kvennaknattspyrna.pdf>

⁹ <http://www.ksi.is/mot/motalisti/urslit-stada/?MotNumer=37362>

Det islandske fotballforbundet er en sterk organisasjon og ser til at grunnen er stabil. Forbundet organiserer ligaer i aldersbestemt fotball over hele landet. KSÍ organiserer seriespill for barn fra 11 – 12 årsalderen. For å kunne øke deltakelsen i fotball bør klubber være kraftfulle og tiltrekkende. KSÍ støtter derfor, økonomisk og praktisk, arbeidet i klubbene for å bedre trenerutdanningen og avvikle samlinger. Det er 20 ansatte som arbeider for Fotballforbundet (KSÍ)¹⁰. Fotballforbundet på Island er det eneste særforbundet på Island som betaler kostnader og bonuser for sine landslagsspillere på alle nivå.

All expenses of the youth and A-team players are paid by the Icelandic football Association (KSI). The A-team players receive bonus payments for winning games and the men's team received bonus payment for qualifying for the European Finals. However, the amounts that Icelandic players receive are far lower than those paid to players from other countries. (Halldorsson, 2017, s. 35)

Fotballforbundet på Island har uten tvil mye å si for utvikling av unge fotballspillere. Dette skyldes ikke minst at forbundet har mange tiltak for å fange opp talenter på forskjellige tidspunkter. Et annet mål for virksomheten er at alle trenere på Island har et minimum av kvalifikasjoner ifølge forbundet sine lover og retningslinjer. Forbundet følger opp at klubbene har kvalifiserte trenere for barn og unge, og ifølge forbundets utdanningsdirektør, Arnar Bill, bør alle som skal trene ungdom/barn under 13 år, ha vært gjennom fotballskolen til KSÍ. De som skal trene spillere over 13 år bør ha minimum UEFA B lisens og helst UEFA lisens.¹¹ En oversikt hos fotballforbundet viser at i 2017 hadde 432 trenere UEFA B-lisens, 205 trenere UEFA-lisens og 18 trenere hadde UEFA PRO-lisens.

2.4 Fotballanlegg

Først på sekstitallet begynte lagene å spille fotball på gressbaner. Den første spillbare banen ble anlagt vestbyen i Reykjavik. Sommeren 1951 ble den først brukt i en vennskapskamp mot det norske fotballaget Vålerenga. Laugardagsvöllur, den islandske nasjonalarenaen hvor det ble spilt på gress, ble først tatt i bruk i 1957. De første kampene spilte Island mot Norge og Danmark. Etter dette ble flere gressbaner tatt i bruk utenfor Reykjavik. Tidlig i 1970 spiltes de

---

¹⁰ <https://www.ksi.is/um-ksi/mannaudur/starfsfolk-ksi/>

¹¹ <https://www.ksi.is/fraedsla/thjalfaramenntun/endurmenntun-thjalfara/>

fleste kampene i øverste divisjon på gress, og har gjort det siden. Før gressbanene ble tatt i bruk, ble fotball stort sett spilt på grusbaner. Melavöllurinn var den mest kjente grusbanen på Island, men etter 1980 ble den tatt ut av bruk. I dag er nesten alle grusbaner byttet ut med kunstgressbaner.

Den første islandske kunstgressbanen ble bygd høsten 1983 og offisielt tatt i bruk i starten av 1984. Den fikk navnet «Gervigrasvöllurinn i Laugardal». Det var den første generasjon kunstgress. Underlaget var veldig hardt og ble mye brukt til trening og konkurranse om vinteren. I 1990 var den ikke brukbar for fotballspill. Mange stygge skader ble koblet til bruk av denne kunstgressbanen. Kunstgresset ble ikke fornyet før i 1999. Den neste kunstgressbanen ble bygd i Kópavogur 1990, og ble tilført sand. Dette underlaget kan ses på som andregenerasjons kunstgress. Etter at denne banen kom på plass, fulgte flere andre klubber opp med å anlegge samme type kunstgress. På Island i dag, disponerer de fleste klubbene 3. generasjonsbaner som inneholder gummikuler istedenfor sand. Begrunnelsen for bygging av nye kunstgressbaner er at man kan forlenge fotballsesongen med 2-4 uker, vedlikehold av banene blir bedre med kunstgressbaner og krav til stadionbelysning kan øke lengden på sesongen 1-2 uker.

I reglementet til forbundet står det at banene bør bestå av gress, kunstgress eller grus. Historisk sett var anleggsmassen før 1980 i hovedsak gress- og grusbaner. Etter det begynte kunnskapen om å vedlikeholde banene bedre i forhold til tidligere.¹² I 2004 startet fotballforbundet et ballbinge-prosjekt der små kunstgressbaner skulle bygges. Dette utviklingsprosjektet er et av det største prosjekter det islandske fotballforbundet har satt i gang og UEFA har vært med å støtte prosjektet.

Tredjegerasjons kunstgressbaner førte til at fotball kunne spilles hele året fra slutten av 1990-tallet. Inntil da var det vanlig at typiske innendørsidretter som handball og basketball ble spilt om vinteren, mens fotball ble praktisert om sommeren.

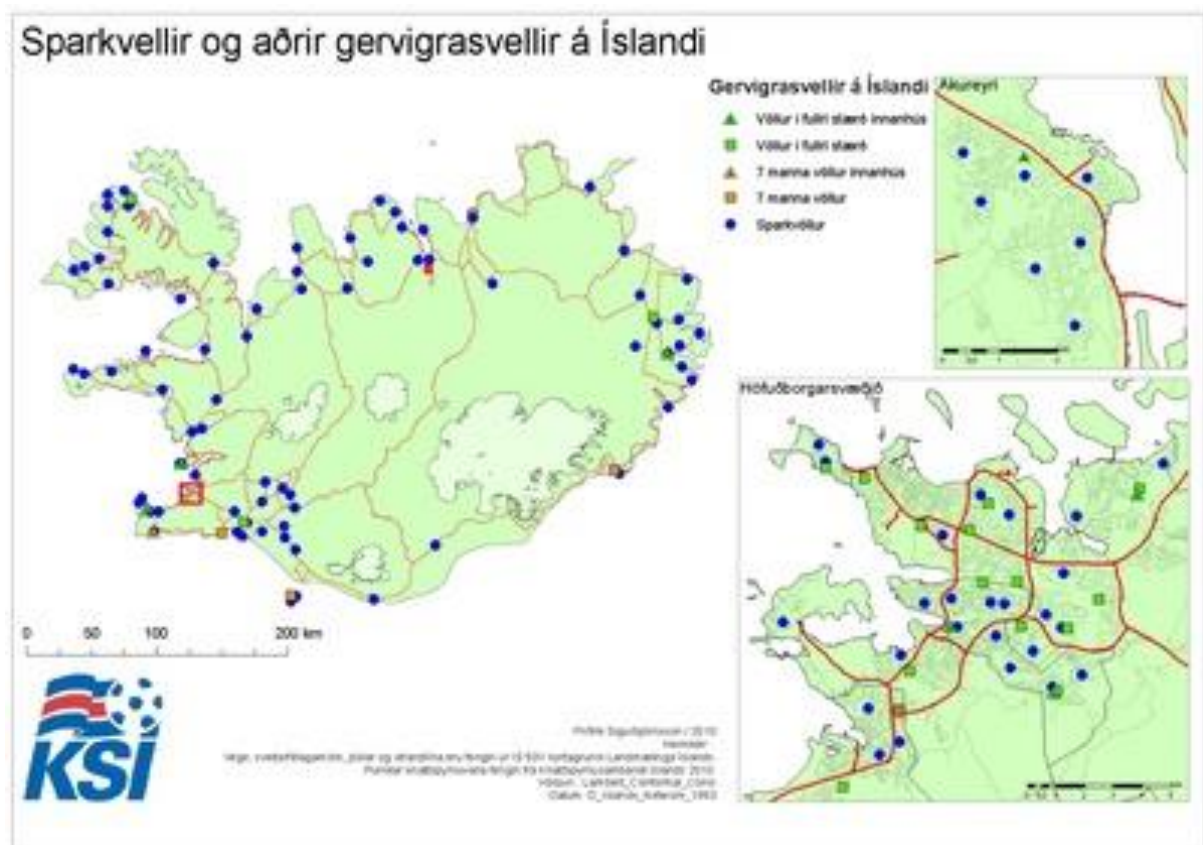
Over the past decades, football has been played outside all year round in Iceland. This change was in part initiated by the introduction of artificial grass fields, making it possible to play outdoors in the wintertime. (Halldorsson, 2017, s. 43)

---

¹² http://www.ksi.is/media/mannvirki/mannvirkjanefnd_januar_2006.pdf

Alle kommunene på Island var med i dette prosjektet og det ble bygd små kunstgressbaner rundt om i kommunene med hjelp fra forbundet. I 2017 var det bygd 122 kunstgressbaner. ("KSI," 2017). Disse nye spilleflatene, som særlig ble bygd i tilknytning til skoler, gav spesielt barn og ungdom muligheter til å tilbringe mye av sin tid på banen for å spille fotball i fritimer, i friminutter og etter skoletid.

Figuren under viser spredningen av fotballbinger og kunstgressbaner på Island.

Figur 1. Utbredelse og lokalisering av ball-løkker og kunstgressbaner. ("KSI," 2017)

På Island er det også bygd fotballhaller og handballhaller. I Reykjavik finns det 9 handballhaller og i hver kommune på Island er det minst bygd en handballhall.¹³ Disse anleggene er ofte lokalisert i nærheten av skoleområder.

One of the benefits of living in a small society, with a wide range of locally situated sports facilities, is that distances between key areas of action are usually short. People

¹³ <http://www.ibr.is/index.php/mannvirki/ithrottamannvirki-i-reykjavik>

in such communities tend to spend less time traveling to and from work, and children can usually walk or bike to school or to the sports club. (Halldorsson, 2017, s. 43)

Den første fotballhallen på Island ble satt opp i Reykjanes og heter Reykjaneshöllin. Den ble offisielt tatt i bruk den 19.02.2000.¹⁴ Totalt er det er bygd 8 fotballhaller på Island og én av dem har internasjonale mål. Tre av disse finns i Reykjavík og omegn. Ellers finns det fotballhaller på følgende steder; Akureyri (Boginn), Reydarfjördur (Fjardarbyggdarhöllin), Vestmannaeyjar, Akranes, Reykjanes (Reykjaneshöllin).

Ifølge Frímann Ari Ferdinandsson spilles det 2 innendørsserier for kvinner og menn. I januar spilles det Reykjavíkurmótid hvor alle lag fra Reykjavík spiller mot hverandre. Fra februar til april spilles det Lengjubikarinn. Her spilles det innendørsserie i 2 puljer. Alle lag kan registrere seg i serien. I Lengjubikarinn spilles det serier både for kvinner og menn. I tillegg har serien også junior og gutter/jenter serie for begge kjønn.

Det kan stilles spørsmål ved om denne fremveksten av haller er utelukkende positiv for utviklingen av islandsk fotball. Når mulighetene er til stede for å trene fotball innendørs, mister spillere muligheten for å trene i vanskelige værforhold og på dårlige baneforhold, som de vil møte i utendørsserien.

This argument rests on the notion that if future generations of Icelandic football players play indoor football over the course of the long winters in Iceland, instead of playing outdoors, they will miss the opportunity to practice in harsh condition in the wintertime, and run the risk of losing the characteristics on which their successful teams are based (Halldorsson, 2017, s. 131).

2.5 Kort oppsummering

Som presentert ovenfor, ser vi at det har vært en enorm utvikling av både klubber, trenerkvalifikasjonskrav, anlegg og ikke minst profesjonalitet i fotballforbundet siden etableringen av fotballen på Island på 1900-tallet. Mange anlegg består av kunstgress med høy kvalitet. Lagene i øverste divisjon vurderer å bruke det nye kunstgresset som sin hjemmebane. Dette har ført til at flere trener mer og oftere fotball hele året. Fotballforbundet har brukt mye av ressurser for å utdanne kvalifiserte trenere som skal jobbe med barn og ungdom.

---

¹⁴ <https://skemman.is/bitstream/1946/907/1/KNATTSPYRNUHALLIRNAR%2030.april.pdf>

Fotballforbundene og kommunene samarbeider med anleggene som betyr at klubbene kan for eksempel bruke ressurser på trenere istedenfor anlegg.

I denne delen vil jeg først presentere studier som tar for seg fotballmigrasjon og migrasjon av spillere fra Island. Deretter presenterer jeg studier av utviklingsmiljø før jeg tar for meg en talentutviklingsmodell. Modellen er valgt for å redegjøre for ulike faktorer av betydning for talentutvikling og som anvendes som modell i min analyse. Men først vil jeg presentere noen sentrale arbeider som tar for seg migrasjon av fotballspillere.

3.1 Studier av migrasjon

Grunnene for å migrere til andre land for å spille fotball kan være mange. Fra å være et nasjonalt talent til å bli en profesjonell fotballspiller, må utøvere i et land, med et lite kommersialisert og utviklet profesjonisert seriesystem på øverste nivå, ofte spille i utlandet. Motivasjonen for unge talenter som migrerer til andre land for å spille fotball, er ofte økonomisk gevinst. Spillere med ambisjoner ønsker å migrere til klubber der de blir høyt verdsatt, og kanskje kan få spilletid i prestisjetunge turneringer som UEFA Champion League eller UEFA Europa League. Andre fotballspillere reiser ofte til klubber som spiller i en liga de mener er på et høyere nivå, og som kan være et «springbrett» for å oppnå kontrakter i andre større fotball-ligaer. Så er det også fotballtalenter som migrerer til utlandet for, i det hele tatt, å få sjansen til å spille profesjonell fotball (Elliott, 2016).

En studie av migrasjon av spillere, gjort av Richard Elliott, handler om grunnene for migrasjon av irske fotballspillere til England. Den viser hvordan forholdene i et lite land som Irland fungerer, og hvordan migrasjonen derfra til England fungerer. Det er ikke muligheter for å spille profesjonell fotball i Irland. Den engelske ligaen er den nærmeste der irske fotballspillere kan utvikle sin profesjonelle karriere i fotball. Det er geografiske likheter og kulturelle likheter mellom landene, og muligheten for bruke et nettverk av tidligere migrerte spillere som en åpning for migrasjon er stor. Studien viser at agenter har mindre betydning for migrasjon til England. Det ser ut som det er utviklet et system for migrasjon som opprettholder seg selv. Elliott skriver at dette;

...means that the «talent pipeline» through which so many Irish players travel to England is a well-developed and potentially self-sustaining one. (Elliott, 2016, s. 159)

En annen studie av Darby (2007) tok for seg migrasjon av spillere fra afrikanske land til Europa. Den viser at klubbene har en svak økonomi, og som fotballspiller i afrikanske land, kan man ikke ha fotball som et fullverdig yrke.

Når man vurderer fotballens underutviklede natur i mange afrikanske land, kombinert med de bredere sosioøkonomiske og politiske problemene som står overfor mye av kontinentets befolkning, skjønner man at Afrikas mest talentfulle spillere gjerne migrerer for å forsøke å nå sine ambisjoner.

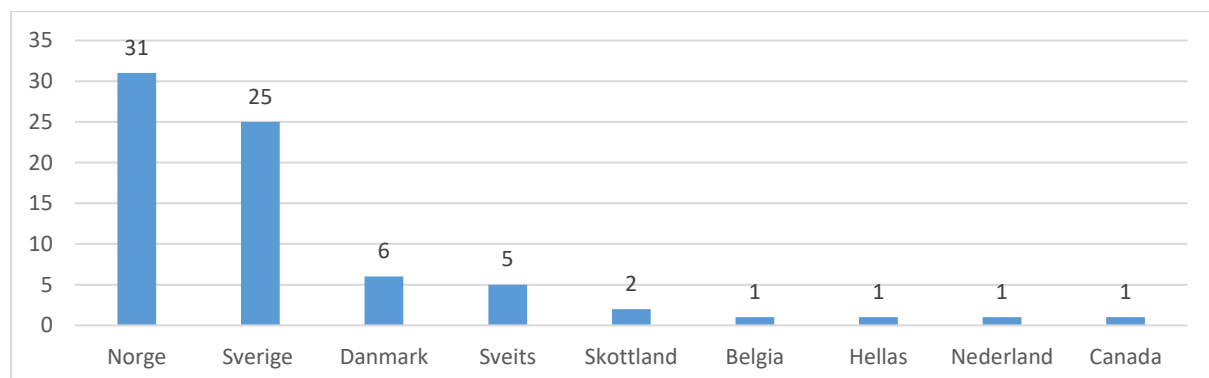
This trans-continental migration provide those African players who «make it» in European leagues with financial security and more comfortable lifestyles. (Darby, 2007, s. 501)

I Portugisiske klubber kjøper man ofte afrikanske spillere fordi de ikke koster klubbene dyrt. Det er høyst sannsynlig at de vil fortsette med sin proaktive drift for å oppsøke billige, talentfulle rekrutter i Afrika. Dermed sørger de for at fotballmigrasjon fortsetter å utgjøre en del av forholdet mellom Portugal og dets tidligere afrikanske kolonier (Darby, 2007, s. 506).

På Island er det fortsatt amatør fotball, i den forstand at du kan ikke ha fotball som levebrød. I Norge spilles fotball profesjonelt og det er derfor fristende for talentfulle islandske spillere å prøve seg der, hvor også verdier, kultur og geografi kan være lik det man har på Island.

3.2 Migrasjon av islandske spillere

Ser man på migrasjon av islandske fotballspillere til utlandet i en tidsperiode på 10 år, er det tydelig at de fleste i alderen 22 år og eldre, har reist til skandinaviske land. Nærmere 85% av alle fotballspillerne migrerte til Skandinavia.

Figur 2: Antall islandske fotballspillere i alderen 22 år og oppover som har migrert i perioden 2005-2015¹⁵

Det fremgår av figuren at den største gruppen har migrert til Norge. Av de 73 spillerne som har migrert i perioden, har 31 spillere fått kontrakt i Norge og mens det andre store arbeidsmarkedet for islandske spillere er Sverige, hvor 25 spillere fikk kontrakt i perioden. Danmark har fått 6 spillere og Sveits har fått 5 spillere. Andre nasjoner er i mindretall.

En oversikt fra det islandske fotballforbundet viser at det i 2017 var totalt 173 spillere i utenlandske klubber. Det fremgår videre at alle disse spiller ikke spilte på det øverste nivå for sine utenlandske klubber. Av de 173 spillerne som er i utlandet spilte 61 av disse i den øverste divisjonen hvor de hadde arbeidskontrakt (se. vedlegg nr. 4). Det fremgår av tabellen nedenfor at disse fordelt seg på flere europeiske land.

Land	Skandinavia Sverige, Danmark, Norge	England, Tyskland, Frankrike, Italia, Spania	Nederland, Belgia, sveits, Østerrike	Andre land	
Prosent	60,5	18	15	6,5	100%
N	37	11	9	4	61

Tabell 1: Antall islandske mannlige spillere i øverste divisjon fordelt på land. 2017. ivangrima25@gmail.com

Víðir Sigurdsson, sportsjournalist i den islandske avisen Morgunblaðið på Island, har fulgt spillere som har reist ut. I følge Sigurdsson reiser de ofte ut som unge, og økonomien er den største grunnen. Nærheten til de andre nordiske landene og lik kultur gjør at mange migrerer til de skandinaviske landene.

Hvorfor er det relativt mange islandske fotballspillere som spiller fotball profesjonelt utenlands? Dagur Sveinn Dagbjartsson, som er ansvarlig for trenerutdanningen i det islandske

---

¹⁵ <http://hdl.handle.net/1946/23049>.

fotballforbundet (KSÍ), forklarer dette med at alle spillerne har tilbud om den samme treningsmengden, og de kan trene sammen med sine venner når de er under åtte år gamle. Dadi Rafnsson, som også er trener for klubben Breidablik, forteller at differensiering handler om at gi utøverne utfordring som er tilpasset deres nivå. Han fremhever at ved å differensiere spillerne, får vi flere utøvere i de ulike aldersgrupper.

Sigurdsson, mener at islandske fotballspillere er kjent for å være treningsvillige og hardt arbeidende. En av de store årsakene er at de får sjansen å spille internasjonale fotballkamper og sjansen til å bli tatt ut på det islandske herrelandslaget. Teitur Thórdarson, som har trent både klubben KR på Island og Lyn i Norge påpeker: «*The Icelandic boys have a different attitude from the boys abroad. They are willing to work harder to succeed*» (Eyolfsson, 2010, s. 7). Henning Berg, som har spilt sammen med islandske spillere, har samme erfaring;

The mental attitude is the first thing you notice in Icelandic players. They are always giving their best effort, they work hard in training and they are mentally strong. They handle the pressure and act as true professionals. (Eyolfsson, 2010, s. 11)

Også forskere som Andersen og Ronglan trekker frem klubbenes betydning i Skandinavia hvor; ... *talent development in sport generally takes place in sports clubs rather than at specific sport schools or high performance centers* (Agergaard & Ronglan, 2015, s. 2). Kort sagt er det klubbene i Skandinavia som har hovedansvar for talentene, mens andre steder i verden er det ofte akademier som utvikler talentene.

Islandske fotballspillere, som vil leve av fotballen, reiser ofte til Norge. Norge kan by på økonomisk trygghet, og kulturen i forhold til Island er ikke ulik. Det ser ut som det er godt nettverk i toppklubbene og gode relasjoner mellom landene. Det er mange islandske spillere som spiller eller har spilt i Norge og de er gode forbilder for unge utøvere på Island. Tilsynelatende ser det ut som klubbene er fornøyd med spillere som kommer fra Island

Det islandske fotballforbundet, KSÍ, har beskrevet noen potensielle grunner for hvorfor Norge syns islandske fotballspillere er attraktive. De jobber hardt, hører på treneren, tilpasser seg bra, lærer språket fort, de er gode ledertyper og de blir overraskende ofte valgt som kaptein for laget. Videre mener KSÍ at spillerne selv vil reise på grunn av faktorer som: dårlig økonomi, få internasjonale kamper på Island, kort sesong hjemme, dårlige værforhold på Island, ingen proffotballklubb hjemme, få spillere å velge mellom (Eyolfsson, 2007).

3.3 Studier av utviklingsmiljø

Jeg vil gjennomføre min kvalitative studie av utvalgte islandske fotballspillere som har spilt profesjonelt i utlandet, nærmere bestemt Norge. For å få frem kunnskap om utviklingen deres på Island, anvender jeg en talentutviklingsmiljømodell. Talentutviklingsmiljømodellen (se s. 20) illustrerer at et «talentutviklingsmiljø» skal betraktes holistisk – som bestående av både mikro- og makromiljø, så vel som både et sportslig og et ikke sportslig domene (Kristoffer Henriksen, 2011, s. 49).

Henriksen (2011) har gjennomført en rekke studier av talentutvikling og toppidrett innenfor ulike miljø. Han legger stor vekt på forskningen av talentutviklingsmiljøer. Blant annet har han studert idrettslaget IFK Växjö atletikk klubb. Basert på en helhetlig økologisk tilnærming presenterer denne studien en analyse av et bestemt atletisk talentutviklingsmiljø, IFK Växjö track og feltklubb. I sin studie peker han på viktige faktorer bak denne vellykkede historie om å skape toppidretts idrettsutøvere.

En annen studie av Henriksen tar for seg det danske 49er landslaget i seilспорт. Hans studie av dette laget baserer han på den samme økologiske tilnærmingen som ved Växjö atletikk klubb. I sentrum er det relasjoner mellom eliteseilerne og de unge talentene. Den Danske Seilunionen har den største påvirkningskraft på makronivået og har funksjon som en slags samlende kraft. Unionen organiserer alle stevner, landslagsutak og samlinger, medier og økonomisk støtte (Henriksen, 2011).

Tidslinjen yderst imodellen viser en langsom bevegelse væk fra en meget spontant tilgang til talentutvikling, hvor sejljerne bestemmer nesten alt, i retning af en mere professional tilgang, hvor der stiller større krav til sejljerne for at sikre, at dansk seilспорт kan følge med i den internationale udvikling. (Henriksen, 2011, s. 77-78)

Ytterst til venstre på tidslinjen i talentutviklingsmiljømodellen, under ikke-sportslige domene, er utdanningssystemet. Dette har mindre betydning for seilertalentene. Den danske seilerunionen har en hovedrolle som fungerer som en slags samlende kraft. Unionen organiserer stevner, den organiserer med utdanning til landslaget og hjelper til med økonomisk støtte. Unionen hjelper ungdommen med å håndtere media og har kontinuerlig dialog med Team Danmark, trenere og foreldre til talentene. Den danske unionen er ytterst til høyre på modellen, innenfor sportslig domene. Unionen er under makromiljøet i Henriksen talentutviklingsmiljømodell. Familien er i mikromiljøet og talentene blir opplært å være selvstendige som betyr at rollen til foreldrene blir begrenset. Eliteseilerne som er i mikromiljøet,

fungerer både som forbilder og trenere for talentene. Strukturen for utviklingsmodellen peker mot det sportslige domene. Skolen er den eneste delen av ikke- sportslige domener i modellen som betraktes som det nødvendige onde av talentene (Henriksen, 2011).

I sentrum for talentutviklingsmodellen til Henriksen (2011) står unge utøvere og relasjoner med trenerteam. I mikromiljøet spiller klubben og ledelsen i klubben en stor rolle for utøveren. De skaper de tette forbindelsene med familie, skole, familie og utøverne samt andre utøvere som har intern forbindelse. På makronivået spiller klubben og dens ledelse også stor rolle for utøveren. De opprettholder gode kontakter med det lokale atletikkmiljøet og andre idrettsklubber. De sikrer at disse ressursene hjelper klubben til større utvikling av sine talentfulle utøvere. Det er en svakhet med modellen at den ikke tar med meso- og eksonivå, som Henriksen selv nevner i sin bok, uten noe nærmere definisjon. Henriksen nevner disse to begrepene men det er ingen forklaring hva de står for. Jeg bruker av den grunn begrepene mikro- og makromiljø som han bruker i sin modell og tar ikke med meso- og eksonivå.

3.4 Talentutviklingsmiljømodellen

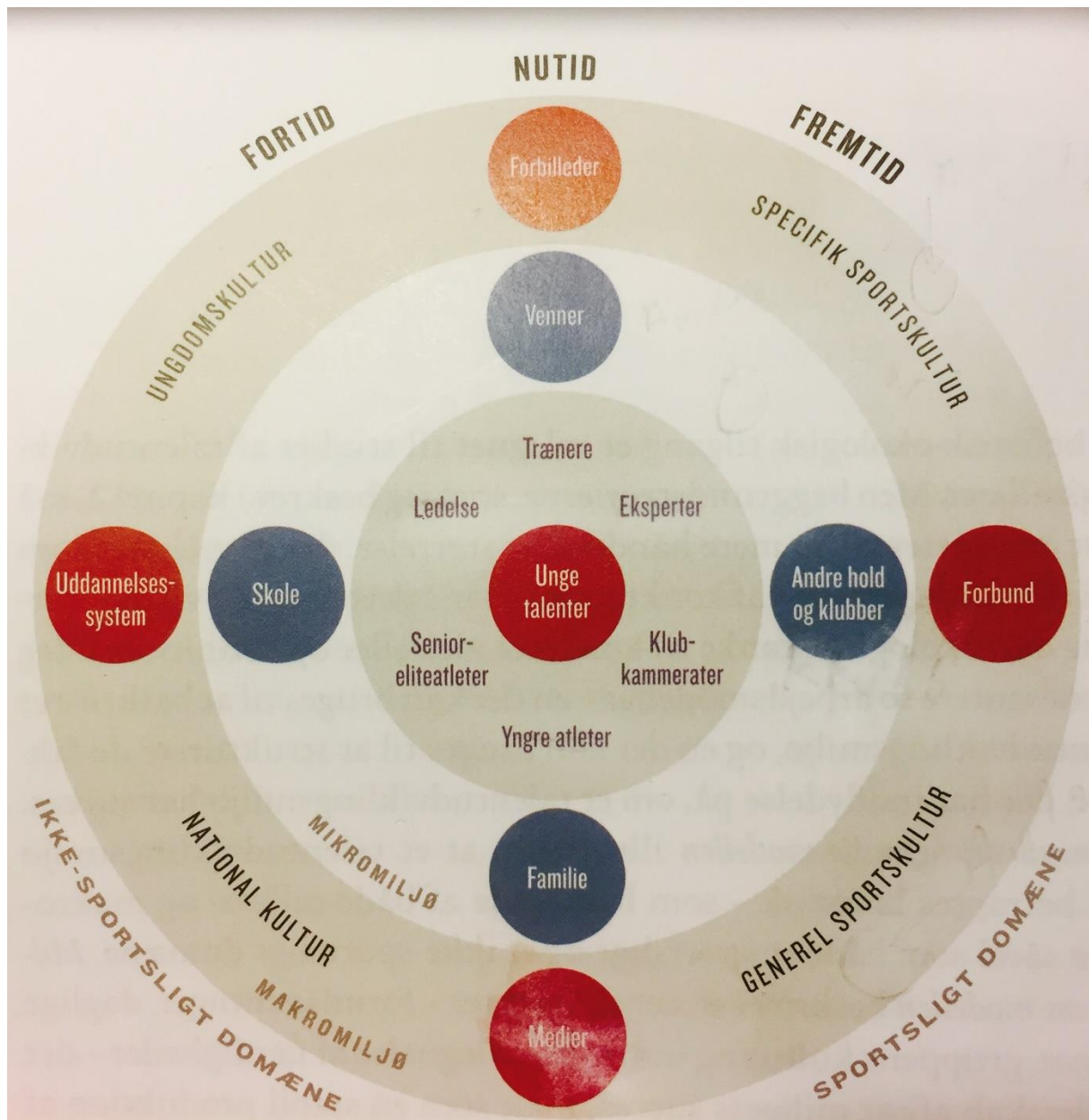
Ifølge Henriksen (2011) fungerer modellen som et system av mange elementer. Modellen (figur 3) viser hvordan den hjelper unge talentfulle utøvere til å få skapt en god overgang til å bli senior på elitenivå. I modellen er den unge talentfulle utøveren i sentrum. Miljøets struktur deles opp i to nivåer – mikro og makro, samt to domener; det sportslige og det ikke-sportslige. Mikromiljøet viser til de omgivelser, der utøveren tilbringer en god del av sin hverdag, og der alt er knyttet sammen av interaksjon og kommunikasjon. Makromiljøet viser til de omgivelsene, hvor utøveren selv ikke inngår i det daglige, men som uansett påvirker utøverens hverdag og er av betydning for hans/hennes utvikling. Det som er direkte relatert til sport beskrives av det sportslige domene, mens det ikke-sportslige domene refererer til det miljøet som ikke har direkte med sport å gjøre. Disse elementer påvirker og er avhengig av hverandre (Kristoffer Henriksen, 2011).

I mitt kunnskapsgrunnlag har jeg drøftet ulike faktorer som kan påvirke utviklingen til å bli toppidrettsutøver. Henriksen (2011) beskriver en modell hvor ulike faktorer påvirker miljøer som utøver befinner seg i. Han beskriver de ulike miljøene, deres funksjoner, ulike roller og relasjoner som er sentrale for utøveren. Andre relasjoner i modellen kan være mindre viktige for utøveren som agenter spesielt tidlig i deres utviklingsfase.

I min studie danner talentutviklingsmodellen utgangspunkt for utarbeidelse av temaene i min intervjuguide (se vedlegg 1). Modellen hjelper meg til å belyse utøvernes fotballkarriere - hvordan ulike elementer påvirker deres valg fra de var barn til de ble voksne. Modellen hjelper meg videre å strukturere datainnsamlingen og analysere mine funn. Som en økologisk definisjon foreslår Henriksen:

Talent er et sæt af kompetencer og færdigheder, der er udviklet på baggrund af både medfødt potentiale og mange års interaktioner med et miljø – for eksempel i form af træning og konkurrence – så vel som evnen til at udnytte miljøets styrker og kompensere for miljøets svagheder og til at bidrage til miljøets fortsatte udvikling. (Henriksen, 2011, s. 55-56)

Jeg valgte denne modellen fordi jeg mener den tar for seg miljøfaktorer som kan ha påvirkning på utøvernes karriereutvikling i fotball.

Figur 3: Talentutviklingsmiljømodellen (Kristoffer Henriksen, 2011, s. 50).

Talentutvikling er i sentrum i mikromiljøet klubben. Aktørene for mikromiljøet er trenere og ledere. Det kan også innbefatte fysioterapeuter, ernæringsfysiologer og idrettspsykologer. I tillegg er det eldre eliteutøvere som ofte fungerer som rollemodeller, og selvfølgelig alle klubbkameratene. Andre klubber er også viktige for dette mikrosamfunnet fordi man konkurrerer mot dem, møter dem på turneringer og i andre sammenhenger. Familie, venner og skolen er også viktig for mikromiljøet. Selv om de ikke er direkte involvert i idretten, har de en sterk innvirkning på utøveren.

Innenfor makromiljøet finnes en rekke forskjellige elementer som har påvirkning på utøvers utvikling. Det kan være påvirkning fra utøvere fra andre idrettsgrener. Det kan være forskjellige idrettsforbund med ulik struktur som gir andre rammebetingelser. Makronivået kan ha innflytelse på klubbstruktur, fordeling av midler, uttagelse av landslag og mye mer. Utdanningssystemet kan være fleksibelt med å støtte opp utøveren i forhold til sportslig utvikling. Makronivået kjennetegnes også av kulturelle forhold som nasjonal kultur, ungdomskultur, sportens generelle kultur og den spesifikke sportsgrens kultur.

Vi må dermed forstå modellen slik at miljøets elementer kan høre til et nivå og et domene. Treneren hører til i mikromiljøet og i det sportslige domenet. Andre deler av miljøet kan overskride grenser, som for eksempel familien - som er utenfor sporten, men kan samtidig være sterkt involvert i sporten. Som det ytterste lag på modellen er det tilføyd en tidslinje, som inneholder fortid, nåtid og fremtid. Tidslinjen illustrer at miljøet er dynamisk, det endrer seg og det er nødt til å utvikle seg for å tilpasse seg verden og sportens verden. Viktigheten av de forskjellige delene av miljøet varierer over tid. For eksempel ved at familiens rolle blir mindre i forhold til aktiviteten, mens klubbkamerater og treneren blir viktigere for utøveren i løpet av ungdomsårene. Talentutviklingsmiljømodellen er økologisk i den forstand at den beskriver en utøvers utvikling, som blir sterkt påvirket av hele miljøet. Modellen er holistisk ved at den inkluderer både mikro- og makromiljø, og ved at den inkluderer både det sportslige- og det ikke-sportslige domenet.

I talentutviklingsmiljømodellen er utøveren i sentrum. Mange anvender ordet talent, men hva menes med det begrepet? Talentbegrepet er definert av mange forskere. Jeg tar i min studie utgangspunkt i Henriksen (2011) sin definisjon, som definerer talent i et biologisk paradigme. Utøverne i min forskning var på forskjellige tidspunkt i livet definert som talent i fotball.

Talent i et biologisk paradigme tager i sit utgangspunkt i den ide, at der i ethvert menneske er et medfødt potentiale eller talent. Hvis vi bruger tilstrækkelig avancerede metoder – eller bare er tilstrækkelig dygtige til at spotte – kan vi identificere talent i de unge udøvere og derigennem forudsige, hvem der har en chance for at blive rigtig gode. Vi kigger på de bedste sportsudøvere i verden og imponeres af deres færdigheder. Og vi tenker, at de nok har et særlig «gen» for deres sport. (Kristoffer Henriksen, 2011, s. 18)

I følge Henriksen (2011) er biologisk paradigme basert på følgende grunnleggende antakelser:

- Talent er delvis arvelig
- Det hele medfødte potensialet er ikke synlig i tidlig stadium, men det kan observeres tidlige indikasjoner på talent. Erfarne mennesker kan se, med trent øye, de som antas for å være talent.
- De tidlige indikasjonene forutsier suksess senere
- Det er kun få som har dette medfødte potensialet, hvis alle hadde samme potensialet var det ikke mulig å forutsi hvem som kan bli gode.
- Talent er domenespesifisert. En talentfull seiler trenger ikke å være talentfull svømmer (Henriksen 2011, s.18).

Jeg har valgt å tolke mitt datamateriale ved å anvende utviklingsmodellen med forhold som vist i tabellen nedenfor, som fremstiller følgende mikro- og makrokategorier:

Mikrokategorier	Makrokategorier
Familie	Utdanningssystem
Skole	Fotballforbundet
Trenere	Anlegg
Klubb	Agenter
Venner	Rollemodeller
Andre idretter	

Tabell 2: Oversikt over mikro- og makromiljøkategorier

3.4.1 Familie

Breivik og Gilberg har nevnt noen faktorer som kan være av betydning for en toppidrettsutøver. For å lykkes med sin karriere som fotballspiller bør man ha stor støtte fra foreldrene. Foreldrenes oppfølging kan gi bedre samhold i familien. Det som kan nevnes er transportering, matlagning og positiv motivering. Kjæresten eller ektefelle kan ha stor innvirkning på karrieren. Foreldrene kan være avgjørende i oppveksten, og foreldre som ikke presser, men har stilt opp og gitt dem muligheter til utfoldelse, gir dem ekte idretts glede (Gilberg & Breivik, 1999).

Fokuset på å vise god karakter er spesielt viktig i et lite samfunn som Island, hvor de har sterke familiebånd, venner og naboer, og en sterk supporterskare som følger med og setter pris på prestasjonene til landslagene.

If players show weak character while playing for Iceland, there is now place to hide when they come back home. They will also embarrass their family and friends and find themselves in a situation where «a reputation lost may not be easily regained». (Curry sitert i Halldorsson, 2017, s. 74)

Ifølge Henriksen er det viktig at foreldrene står bak sine barn. Foreldrene støtter de emosjonelt og viser interesse i det de holder på med. En uttalelse fra et talent i det danske seilermiljøet sier:

Mine foreldre respekterer, at jeg prioriterer, som jeg gjør. Men jeg er stensikker på, at de ville foretrekke, at jeg hadde et mere normalt liv. Altså at jeg lagde mere energy i utdannelsen, hadde større økonomisk sikkerhet og den slags. (Henriksen, 2011, s. 70)

3.4.2 Skole

Jeg er interessert i om utøverne har utnyttet eventuelle skoletilbud og om skolene har lagt til rette for idrettsutøverne for videre satsing. På Island er det fotballakademier og det er idrettslinjer på videregående skoler. Disse tilbudene burde være en ekstra ressurs for utøvere som har det som målsetting å bli bedre i sin idrett. Enkelte forskere mener at fysisk aktivitet i dagens skoler ofte er tilrettelagt for de som mestrer dette best. Dette går ofte ut over elever som absolutt burde øke aktivitetsnivået. De finner at bedre tilrettelegging for aktivitet i skolegården kan ha mer effekt på ungdomstrinnet. De foreslår som tiltak lengre friminutt og/eller midttid med fri aktivitet på ungdomstrinnet (Johansen, Høigaard & Fjeld, 2009).

Ifølge utdanningsdirektør for fotballforbundet (KSÍ), Arnar Bill, er det ikke noe samarbeid mellom akademiene eller idrettslinjer på videregående skoler på Island. På Island har skolene godt samarbeid med klubbene og det er veldig ofte at elever går rett fra skolen til organisert trening på ettermiddagen.

Forskning på effekten av idrettsdeltakelse for barn og ungdom, begynte tidlig på 1990-tallet, ved professor Thorolfur Thorlindsson. Han og hans kollegaer viste at deltakelse i idrett – spesielt i organisert idrett – har positive utviklingsresultater for både barn og ungdom (Halldorsson, 2017). De som deltok i idrettsaktiviteter, særlig i organisert idrett, viste en positiv utvikling. Idrett ble innført som en del av den obligatoriske opplæringen i niårig grunnskole. Skolene begynte også å samarbeide med klubber som driver med organisert idrett, slik at barna kunne dra rett på trening etter skoleslutt.

3.4.3 Trenerne

Trenerne har utvilsomt mye å si i forhold til spillerens utvikling. Som oftest husker fleste fotballspillere sine første trenere. Det er en avgjørende ressurs for unge spillere å ha kvalifiserte trenere. På Island har de fleste klubbene retningslinjer om å ha profesjonelle trenere som har gjennomgått fotballforbundets treningskurs.

Breivik og Gilberg (1999) og har i sin undersøkelse spurt unge utøvere hva de mente var positivt med deres trener i oppveksten. De har oppsummert trenerens betydning for unge utøvere. De positive egenskapene til trenerne som blir trukket fram av de fleste er:

- Generell dyktighet
- Evne til å gjøre treninga variert og lystbetont
- Positiv og miljøskapende personlighet
- Evne til å motivere til innsats på trening (Breivik og Gilberg, 1999).

Innenfor aldersbestemt fotball på Island trener utøverne etter forskjellig nivå. De beste utøverne trener i én gruppe, og de som ikke er utviklet like langt trener med en annen gruppe. Det kan være mange grupper i en klubb.

Det anses å være normalt på Island at trenerne velger de beste utøverne på laget når det er kamp, altså de «topper» laget. Det er normalt at utøverne ønsker å utvikle seg til den beste utøveren. Ideologen er at alle skal ha de riktige utfordringene i samsvar med sine evner. Så de beste spillerne skal spille med de beste og konkurrere mot de beste, mens de som har lavere ferdighetsnivå og enda mindre interesse for idretten, vil også konkurrere mot sine likesinnede jevnaldrende, men disse gruppene er ikke organisert (Halldorsson, 2017).

Participants can easily move between groups, upwards or downward, which can work as motivation for them to show dedication and commitment in order to move up to a more prestigious group. (Halldorsson, 2017, s. 84)

Det er åpenbart at kvaliteten på trenerne vil påvirke kvaliteten på spillerutviklingen etter hvert som spillerne blir eldre og får bedre ferdigheter, men det er ikke sikkert at «kravene» til en fotballtrener i barnefotballen trenger å være så store. Det viktigste er at treneren er bevisst på kjennetegn ved utøverne, treningssituasjonen og seg selv som trener (Ingebrigtsen 2015) (Sæther, 2017, s. 43).

Helt til 1980 var treneryrket på Island sett på som en hobby. Men klubbene innså etter hvert at de måtte få tak i kvalifiserte trenere. Dette proaktive søket etter trenere ble snart normen i ungdommens sport. Senere begynte de å betale trenere for å utvikle spillerne.

...from the age of four – are coaches by paid, and most often educated, coaches. Iceland differs in this way from most other European nations, where parents tend to coach the younger children. (Halldorsson, 2017, s. 42)

Klubbene satset videre på å øke kvaliteten på fotballtrenere. Da var tanken å ha kvalifiserte trenere i alle ledd, fra aldersbestemte og senior fotballspillere.

I de senere år har det vært lagt stor vekt på trenerutdanning i islandsk sport, spesielt i fotball. Gjennom fotballforbundets initiativ har Island nå langt flere trenere med UEFA coaching sertifikater, per innbygger enn sine naboland.

Although there has been growing emphasis on providing good coaches at all levels of sport in Iceland, other sporting federations apart from football have not attached such importance to coaches' own training and qualifications. (Halldorsson, 2017, s. 42,43)

Treningene på Island og Finland er ifølge ungdomstrener Hinriksson organisert på en annen måte enn i Norge, Sverige og Danmark. Han mener, etter å ha analysert disse landene, at Norge, Sverige og Danmark har mer strukturerte treninger. Utøverne var trent til å spille fotball «på den rette måten». Islandske trenerne organiserte treningen, delte i to lag og tok seg en kopp kaffe eller snakket til og med i telefonen mens de observerte treningen.

3.4.4 Klubb

Det er viktig å se sammenhengen mellom utøvere og klubben. På Island søker unger til klubbmiljøene i imponerende antall i hver eneste krik og krok i landet. I klubbene søker utøvere et trygt miljø som organiserer fotballen for unge og ivrige fotballspillere. Klubbene har også en viktig funksjon for å danne relasjoner mellom forskjellige type spillere. På klubbnivå lærer utøverne hvordan de kan sosialisere seg med andre og hvordan man følger klubbreglene.

I dag er klubbene på Island bygget etter en modell, som noen forskere har referert til som «Nordisk idrettsmodell». Idretten på Island er delvis finansiert av staten og kommunene. Staten finansierer Nasjonalt olympisk forbund og idrettsforbundet (ÍSÍ), flere idrettsfond og skoleidretter – blant annet gjennom utdannings-, - vitenskap- og kunnskapsdepartementet.

Kommunene støtter sine idrettsforeninger økonomisk og tilbyr idrettsanlegg til klubber og lokalsamfunn. Kommunene spiller en mye større rolle enn staten i finansieringen av idrettsforeningene (Halldorsson, 2017, s. 33).

Klubbene får støtte fra staten og kommunene for å fremme av folkehelsen, særlig med vekt på idrett for barn og ungdom. De tjener som sosiale sentre som er åpne for alle, og alle har mulighet til å bli veiledet av kvalifiserte utdannede profesjonelle trenere fra en tidlig alder (som ikke er tilfelle i mange land, som for eksempel de skandinaviske, hvor foreldre har ansvaret for treningen). Det er den Nasjonale Olympiske organisasjon og det islandske idrettsforbundet, Íþróttasamband Ísland (ÍSí), som nesten har enerett på konkurransesport på Island (Halldorsson, 2017).

Klubbene har ansatt trenere og andre funksjonærer som jobber med både aldersbestemte og voksne utøvere. Klubbene trenger ikke å bruke sin økonomi på sine anlegg fordi det er kommunene som tar den delen. Islandske idrettsklubber er likevel avhengig av dugnadsarbeid.

Basketball coach Steinthorsson says: «There would be no sports in Iceland if the parents and ex-athletes were not involved in it on a voluntary basis» Several researchers have argued that the volunteers are the driving force behind the sport clubs. (Halldorsson, 2017, s. 33)

Mange klubber på Island har et sett verdier som utøvere skal følge. Et eksempel fra en toppklubb fra Akranes som de mener at fremmer vinnerens tankemåte, er:

- Ambisjoner, vise vinnervilje, alltid villig til å gjøre det bedre, både innen- og utenfor banen, bli enestående.
- Arbeidsom, man oppnår aldri resultater uten å jobbe hardt og være villig til å lære mer.
- Stå på, en egenskap, man skal aldri gi opp selv om man møter motgang.
- Respekt, til hverandre, både innen- og utenfor banen, mot trener, med- og motspillere.
- Disiplin, til å følge trenere og dommere sine beslutninger. Selvdisciplin i kamp og på trening.¹⁶

3.4.5 Andre idretter

Breivik og Gilberg (1999) har kommet frem til at selv om mange ungdommer driver med voksenorganisert fysisk aktivitet i ungdomsalder og det tenderer til ensidig satsing, er det

---

¹⁶ <http://kfia>

fremdeles mange som deltar på organisert trening i mer enn en idrett. Forskerne mener at de som ble lykkes i toppidretten drev mye med allsidig trening, både egenorganisert og voksenorganisert fysisk aktivitet i hele grunnskoleperioden. Aktiviteten var lekpreget og lystbetont. Selv om de var relativt gamle før de valgte hovedidretten, sin var det en del utøvere som fortsatte med andre idretter ved siden av (Gilberg & Breivik, 1999).

Ifølge Carlson (2007) sin forskning om talenter i tennis drev de med mange uorganiserte idretter ved siden av. Et viktig budskap til idrettsbevegelsen i Sverige var at man bør oppmuntre til allsidighet i idrett under oppveksten. Tennisspillerne i hans studie begynte ikke å spesialisere seg før i 14 års alderen (Carlson, 2007).

Children go to practice or «hang out» in the sports hall (Halldorsson, Thorlindsson and Katovich, 2014), as do volunteers and other enthusiasts. The community sport clubs are ideally always open to all the members- especially in smaller towns and villages around Iceland. The halls have proved important for indoor sports such as handball and basketball. (Halldorsson, 2017, s. 43)

3.4.6 Agenter

Etter Bosman-dommen i 1995 ble det opp til spilleren å bytte klubber etter at arbeidskontrakten gikk ut. For at fotballspillere på toppnivå skulle få bedre betalt for overganger ble agenter viktige. Agenter som støtter og hjelper fotballspilleren med å signere kontrakter og ta personlige beslutninger ble vanligere i fotballhverdagen. Den økte arbeidsmigrasjonen, som i idrett ble ansporet av Bosman-dommen og førte til at et kvotesystem av utenlandske aktører i europeiske sportsligaer ble avskaffet, banet vei for ubegrensede overføringer av spillere fra ett europeisk land til et annet. Dette ga idrettsutøvere fra Island bedre muligheter til å spille profesjonelt i utlandet, der de ble introdusert til normer og skikker av profesjonelle elitesport. (Halldorsson, 2017).

For islandske fotballspillere ble det vanlig å bruke agenter i formidling og forhandlinger mellom fotballspiller og utenlandske klubber. I en masteroppgave beskriver Jónasson, (2016) tre forhold som kan kjennetegne en god agent; Det første kjennetegnet er gode sosiale kunnskaper. Da forteller han om ærlighet, trygghet, omdømme og om å fortelle tingene som de er. Det andre kjennetegnet er markedsføring. Det å ha et godt nettverk og være en god selger mener Jónasson er en stor del av jobben. Kjennetegn nummer tre handler om kunnskap om spillet og erfaring som læres etter hvert (Jónasson, 2016).

3.4.7 Rollemodeller

Rollemodeller er viktig for idrettsutøvere som satser. Flere idretter bruker rollemodellene bevisst for å hjelpe til med utviklingen. På Wang toppidrettsgymnas for eksempel, er landslagsroerne nære rollemodeller for de eldste talentene. De eldste talentene blir rollemodeller for skolens yngre utøvere. Sportsjefen ved denne linjen mener det er en viktig rolle, som innebærer stort ansvar;

Eliteroerne søker vores miljø. De kommer, fordi de ved, der er et miljø; en gruppe og en trener. Vi lader dem deltage i træningen helt gratis. Sådan er det i flere af vores sportsgrene. Deres tilstedeværelse højner niveauet, øg er kvaliteten i træningen. Men kun de udøvere, der bidrager positivt i træningen og er seriøse og engagerede får lov til at være med. (Kristoffer Henriksen, 2011, s. 131)

Ifølge Breivik og Gilberg har ikke forbilder stor betydning for prestasjonsgruppen da de færreste dyrket idoler men hadde en generell idrettsinteresse. De konkluderte at kjente idrettsutøvere bare unntaksvis spilte noen vesentlig rolle for dagens beste når de var yngre (Gilberg & Breivik, 1999). I motsetning til deres konklusjon kan man se at de islandske herrelagsspillerne i fotball fremstår som store rollemodeller for unge islandske fotballspillere. Dette er forbundet bevisst på. Arnar Bill Gunnarsson, Utdanningsdirektør for KSÍ, skryter blant andre av Gylfi Thór Sigurdsson, som spiller for det islandske A-landslaget og har stjernestatus der. Han mener at Gylfi er en av få spillere som kom seg helt til topps og han er en som man ser opp til i laget. Han setter standard for yngre spillerne. Gylfi tenker mye på seg selv og gjør alt for å oppnå beste resultater.

Han verken drikker eller røyker, han har høye krav for andre. Han er rolig type, det høres kanskje mer fra Aron Einar, kaptein men det er kanskje fem eller seks kapteiner på banen. ("Gylfi setur frábært," 2017)

3.4.8 Talentutviklingsmiljømodellens analytiske potensiale

De rammefaktorene som brukes i min studie kan godt overføres til mine informanter. Talentutviklingsmiljømodellen er anvendt på utøvere som driver med individuelle idretter. Fotball er lagsport men utøverne må tenke individuelt for å utvikle seg videre i idretten. I forskningen bruker jeg like faktorer som ble brukt i forskningen med individuelle idretter.

I Henriksens studie om klubben IFK Växjö, fremkommer det at det brukes ressurser for å utvikle talenter i klubben gjennom bruk av mange trenere og deres kunnskaper. De gode

treningsfasilitetene, størrelse på infrastruktur i byen og stor mengde av dugnadsånd fører til at klubben fostrer gode idrettsutøvere. Byen Växjö er liten nok til å leve et vanlig liv for idrettsutøverne, men også stort nok til å hjelpe dem videre i karrieren. Der finnes også et godt utdanningssystem på alle nivå (K. Henriksen, Stambulova & Roessler, 2010b).

4. Metode

I dette kapittelet vil jeg først presentere betydningen av metode, og deretter gjøre rede for - og begrunne metodevalg. Utgangspunktet for valg av metode ligger i problemstillingen. I og med at jeg har valgt å utføre en kvalitativ studie vil jeg kort gjøre rede for vitenskapsteoretiske aspekter som karakteriserer et slikt kunnskapsgrunnlag. Videre redegjør jeg for hvordan jeg har utformet intervjuguide og for valg av informanter. Deretter beskrives gjennomføring av intervjuer og analysemåte. Avslutningsvis reflekterer jeg over det å forske i eget fagfelt og reflekterer over etiske retningslinjer.

4.1 Metodevalg

I et forsøk på å «avdekke» virkeligheten trenger man et metodisk verktøy. I forskningen er det viktig å samle inn empiri om virkeligheten på en best mulig måte. Det betyr i praksis å samle inn empiri som er troverdig og som svarer på spørsmålene mine. Sentralt i en slik studie er derfor å utvikle en problemstilling man vil undersøke nærmere. Dernest er det viktig å velge et undersøkelsesopplegg og en metode som er egnet til å belyse de spørsmål vi har. I undersøkelsen er det viktig å arbeide systematisk ved innsamling av data, behandlingen av informasjon og presentasjonen av undersøkelsen (Jacobsen, 2015). Analyse og tolkning av data er viktig. Hvordan skal vi behandle, tolke og forstå empiriske data slik at vi får se sikre svar som mulig?

4.2 Mitt prosjekt

For å kunne svare på problemstillingen min, har jeg funnet det hensiktsmessig å bruke en kvalitativ metode. Jeg har jeg i denne oppgaven valgt å bruke et kvalitativt forskningsdesign, i og med at jeg er ute etter å innhente informasjon fra få informanter. Det finnes ulike former for kvalitative metoder. Man kan utføre intervjuer, observere og analysere dokumenter. Ifølge Thagaard (2013) er det intervjuer som er best egnet til å få tak i personers opplevelser og synspunkter. Jeg bruker åpen form for intervju for å la informantene få spillerom for å beskrive sin karriere fra begynnelsen. Intervjuet utføres med korte spørsmål og jeg følger opp med tilleggsspørsmål der det er naturlig.

4.3 Vitenskapsteoretisk utgangspunkt

Kvalitativ forskning bygger på en ontologisk forståelse om at virkeligheten er i stadig forandring, kompleks og konstruert av studiens involverte (Nilssen, 2012). Innenfor dette forskningsperspektivet kan det altså eksistere mange virkeligheter. Vitenskapsteoretiske paradigmer anses som viktige, ettersom forskeren gis grenser for verdier og etikk, og hvordan man kan forstå handlinger i den sosiale verden (Markula & Silk, 2011). Mens kvantitative data opererer med tall og størrelser, opererer kvalitative data med meninger. Meninger formidlet i hovedsak via språk og handlinger. Forskeren vil måtte fortolke dette og forstå informantenes subjektive meninger. Forskning er ikke fri for verdier eller totalt objektiv. Derfor må man ha i bakhodet at man som forsker må være bevisst på egen kunnskap og subjektive oppfatninger, og man må tenke over hvordan dette muligens påvirker hele forskningsprosessen (Nilssen, 2012).

Kontrastene mellom kvalitative og kvantitative undersøkelsesmetoder, er at begge metodene kvalitativ (ord) og kvantitativ (tall) er like fruktbare, men at de belyser ulike spørsmål og problemstillinger (Jacobsen, 2003). Dette kan illustreres slik som i figuren under:

Kvalitativ og kvantitativ metode som ytterpunkter på en skala

Spørsmål med faste svaralternativer i en fast rekkefølge	Spørsmål i en fast rekkefølge, innslag av åpne svar.	Intervjuguide med tema, fast rekkefølge, noen faste svaralternativer.	Intervjuguide med tema, fast rekkefølge og kun åpne svar.	Samtale uten intervjuguide, uten sekvens i samtalen.
--	--	---	---	--

Figur 4 (Jacobsen 2003, s. 38).

Min studie er samfunnsvitenskapelig og jeg samler inn data av kvalitativ art. Det er en åpen metode der jeg prøve å få informanten til å gi informasjon. Informanten kan uttrykke seg på sin

måte med egne ord. Strukturering av opplysninger blir ikke gjort før i analysen, når dataene er samlet inn. Dette kan illustreres i figuren nedenfor, i forhold til innsamling av data:

Grad av åpenhet i den kvalitative tilnærmingen

Problemstilling	Innsamling av data	Analyse (bl.a. kategorisering og strukturering)
Forsker	Respondent	Forsker

Figur 5 (Jacobsen, 2003, s.39).

I mitt prosjekt har jeg bedt informanter om å gi deres meninger og erfaringer rundt noen utvalgte temaer. Jeg benytter meg av et humanistisk fortolkende paradigme, et paradigme der forskerens formål er å forstå informantenes subjektive erfaringer, for derigjennom å tolke deres meninger (Markula & Silk, 2011).

4.4 Kvalitativt forskningsintervju

Det kvalitative forskningsintervju søker «å forstå verden sett fra intervjupersonens side, og å få frem betydningen av folks erfaringer og å avdekke deres opplevelse av verden, forut for vitenskapelige forklaringer» (Kvale & Brinkmann, 2009, s. 21). Formålet med et kvalitativt forskningsintervju er å forstå tingene sett fra informantens perspektiv. Strukturen likner ofte på en dagligdags samtale, men likevel med en struktur og hensikt, som går dypere. Forskeren spør og lytter med den hensikt å frembringe kunnskap (Kvale & Brinkmann 2010). Regien ligger hos forskeren, og samtalen styres av temaer som forskeren vil ha informasjon om (Thagaard, 2013).

I følge Kvale & Brinkmann (2010) er fortrinnet ved et kvalitativt forskningsintervju at faste standardregler for hvordan det skal utføres, er fraværende. Forfatterne har imidlertid foreslått noen standardprosedyrer som består av 7 forskjellige faser. Disse er; tematisering, design, intervjuet, transkripsjon, analyse, verifikasjon, og rapportering.

Ved tematisering formuleres forskningsspørsmål og det temaet som skal undersøkes avklares teoretisk. I designfasen viser man hvordan gjennomføringen av studien vil bli. Her er det viktig å ta hensyn til alle syv fasene, og den innbefatter også et strategisk utvalg av informantene som trengs for å innhente ønsket kunnskap (Kvale & Brinkman, 2010).

4.5 Strategisk utvelgelse og rekruttering av informanter

Et strategisk utvalg av informanter er viktig i et kvalitative forskningsintervju. Det at utvalget er strategisk betyr at man velger deltakere med egenskaper eller kvalifikasjoner som er relevante til å kunne svare på problemstillingen, såkalte nøkkelinformanter (Thagaard, 2013). Informantene må være egnet til å utforske problemstillingen. Informantene jeg har valgt kan ses på som ledende eller eksperter på feltet. Elitepersoner er vant til å bli spurt om sine meninger og tanker, og en intervjuer med en viss ekspertise vedrørende intervjutemaet, kan være en interessant samtalepartner (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 176).

Alle de fire informantene hadde sitt lengste utenlandsopphold i løpet av karrieren, som profesjonell fotballspiller i Norge. De har alle bodd på Island i barne- og ungdomstiden, på forskjellige plasser i landet. De kommer fra byer med forskjellig størrelse. Disse personene ble valgt fordi de har vært del av ulike utviklingsmiljø, og vært tatt ut til landslag før de fikk kontrakt utenlands som seniorspillere.

Utvalgskriteriene i min studie var følgende:

- 1) Alle fire informantene har avsluttet utenlandsopphold og flyttet tilbake til Island.
- 2) De har alle spilt på aldersbestemte landslag og A- landslag.
- 3) Den profesjonelle karrieren begynte i Norge eller Sverige.
- 4) Utøverne er i slutten av eller ferdig med spillerkarrieren.
- 5) Alle har spilt profesjonell fotball i flere europeiske land.
- 6) Herrelagsspillere.

I følge Kvale og Brinkmann (2010) bør man «intervjue så mange personer som det trengs for å finne ut av det en trenger å vite» (s. 129). Når utvalget er stort nok til å gi en forståelse av det

man vil finne ut av, har man nådd et metningspunkt. Da kan utvalget betraktes som tilstrekkelig. Sammen med min veileder fant jeg ut at utvalget mitt var tilstrekkelig for å kunne få innsikt i hvilke rammefaktorer som kan forklare hvilke miljøforhold er av betydning for utvikling av mannlige islandske spillere.

Som forsker har jeg benyttet meg av kontakter for å finne aktuelle informanter. Fordelen ved dette er førstehåndskjennskapen man har tilgang til. Jeg har kjennskap til organisasjoner og utviklingsmiljøer som er knyttet til fotballen på Island. Den kjennskapen har, ifølge Jacobsen (2015, s. 56), flere positive sider. Det er lettere å få tilgang til informasjon ved at man kjenner personer og vet hvor man skal gå. I tillegg vil en «insider» ofte møte større åpenhet og tillit enn utenforstående. Man vet hvilke uformelle strukturer som finnes, og hva slags språk som benyttes i organisasjonen, og dermed vet man klarere hvor man skal gå for å få informasjon, og man kjenner organisasjonens historie, slik at hendelser og fortellinger kan plasseres i en historisk sammenheng.

Ulempene kan være at det er vanskelig å ta en kritisk avstand til det man studerer. Det er vanskelig å holde en «nøytral tilnærming» og man konsentrerer seg bare om uformelle strukturer ved informasjon. Man kan også «legge bånd på seg». Den følelsen kan man få fordi man en gang skal tilbake til den samme organisasjon (Jacobsen, 2015).

4.6 Utvalg av informanter

Jeg har intervjuet fire fotballspillere, tre tidligere profesjonelle spillere og én som fortsatt spiller profesjonelt. I det følgende presenterer jeg den enkelte spiller ved en kort bibliografi.

Informant 1: Ágúst Gylfason, født i Reykjavík 21. august 1971.

Karriere på Island: Han begynte å spille fotball da han var seks år gammel, for fotballklubben Leiknir. Han byttet til klubben Fram i ungdomsårene og var der helt til siste året som juniorspiller. Han byttet klubb som 18-åring til klubben Valur og fikk samme år debutere som seniorspiller for herrelaget. Treneren for Valur hadde stor tro på han som spiller, og gav ham sjansen i klubben. Treneren på dette tidspunkt var tidligere herrelagsspiller, Ingi Björn Albertsson, som hadde erfaring som spiller også på landslagsnivå.

Høsten 1989, da han var 18 år, spilte Ágúst sin første seriekamp for Valur. Det var en bortekamp mot Víkingur. Han spilte sin første aldersbestemt landskamp med U-21, da han var 19 år. Det var i EU-turneringen.

Karriere som profesjonell fotballspiller: Den første profesjonelle kontrakten skrev han med Brann i Norge i 1995, 24 år gammel. Det var en eldre spiller som var under kontrakt i Brann, den islandske keeperen Bjarni Sigurdsson, som hjalp til med overgangen. Han var kjøpt til klubben som midtbanespiller. Men etter en stund ble han flyttet til venstre back og spilte i denne rollen de siste 4 årene i klubben. Han var den eneste islendingen i den norske serien i 1995. Dette endret seg raskt, og i perioden 1996 til 1997 migrerte det 15 til 20 islandske spillere til Norge. Ágúst spilte i 6 år for Brann. Han ble først innkalt til samling med herrelandslaget på Island i 1996, mens han spilte for Brann. Det første kamputtaket var til en treningskamp mot Malta.

Etter proffkarrieren skrev han kontrakt med den islandske klubben Fram den 2. mars 1999. Etter det spilte han på Island til 2013. Han byttet klubb 7. november 2003 fra Fram til Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR). Til slutt byttet han fra klubben Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) til Fjölnir og spilte der i 3 år. I dag trener han Topklubben Fjölnir på Island.

Landslagskarriere:	U-17	U-19	U-21	A-landslag	Totalt
<i>Landskamper</i>	-	-	12	6	18

Informant 2: Pálmi Rafn Pálmason, ble født i Húsavík 9. november 1984. Der bodde han til han ble 18 år.

Karriere på Island: Han spilte for klubben Völsungur fra han var 5 år gammel. Seniorentreneren for klubben hadde stor tro på han, og han fikk debutere på A-laget 16 år gammel. Jonas Hallgrímsson var herrelagstreneren. Han hadde mye kunnskap fra egen erfaring som fotballspiller. I 2003 flyttet han til Akureyri og skrev kontrakt med fotballklubben Knattspyrnufélag Akureyrar (KA). Treneren der hadde også stor tro på han og ga han tillit fra start på A-laget. Treneren Thorvaldur Örlygsson hadde også tidligere erfaring fra egen karriere. Han hadde spilt profesjonelt på øverste nivå i England. I 2005 skrev Pálmi kontrakt med klubben Valur.

Han spilte først 2 treningskamper med U-18 og deretter sine første EU-kamper med U-19. Han spilte for klubben Völsungur da han ble tatt ut på U-19. Da Pálmi var 24 år skrev han under sin første profesjonelle kontrakt med den norske klubben Stabæk.

Karriere som profesjonell fotballspiller: 23. juli 2008 migrerte han til Norge og skrev kontrakt med klubben Stabæk. Han var 24 år gammel. Han ble tatt ut på A-landslaget i sitt første år som profesjonell fotballspiller. Han var profesjonell fotballspiller i syv år. Han brukte på den tiden agenten Arnór Gudjohnsen. Han ble kjøpt som midtbanespiller, men i realiteten spilte han i alle posisjoner unntatt i den bakre fireren og som keeper. Stabæk spilte i øverste divisjon og ble seriemestre i 2008. Han spilte for Lillestrøm fra 2013 til 2015. Den 29. november 2008 byttet han klubb i Norge, og skrev en treårskontrakt med Lillestrøm. Han flyttet tilbake til Island og skrev kontrakt med Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) i 2015. Han spiller fortsatt der i dag.

Landslagskarriere:	U-17	U-19	U-21	A-Landslaget	Totalt
<i>landskamper</i>	-	6	10	18	34

Informant 3: Indriði Sigurdsson, født i Reykjavík 12. oktober 1981.

Karriere på Island: Han begynte som 8 år i klubben Grotta. Men etter hvert spilte han med KR og var i lengre perioder i denne klubben på Island. Han spilte med KR hele barne- og ungdomsperioden. I perioden 1998-1999 spilte han seniorfotball med KR. I 1998 spilte han sin første offisielle fotballkamp som seniorspiller, nesten 17. år gammel. Han hadde mange trenere i barne- og ungdomstida. En trener som var en stor støtte for han er Sigurdur Helgason. Han trente han i en sesong som første års juniorspiller og fungerte som mentor før overgangen til senior fotballen. Hans første aldersbestemte landskamp var i august 1996 mot Danmark. Det var Nordensmesterskap for U-16 landslaget.

Karriere som profesjonell fotballspiller: I oktober 1999 skrev han under sin første profesjonelle kontrakt med den norske fotballklubben Lillestrøm. Da var han 18 år gammel. Han fikk en agent til å hjelpe til med å skrive kontrakten. Han ble kjøpt til klubben for å spille som venstre back. Han spilte sin første seniorlandskamp da han var profesjonell fotballspiller med Lillestrøm i 2000. Han spilte for klubben i 3 år før han reiste til Belgia. Der spilte han for KRC Genk. Etter en kort periode med KR på Island 2006, reiste han igjen til Norge og skrev

en 3-års kontrakt med klubben Lyn i 2006. Indriði signerte i august 2009 for Viking og spilte for klubben til sesongslutt 2015. Deretter reiste han tilbake til moderklubben på Island, KR, og spilte der fram til midten av sesongen 2017. Han spilte som profesjonell utenlands i 16 år, og på høyeste nivå i Norge og Belgia.

Landslagskarriere:	U-17	U-19	U-21	A-landslaget	Totalt
<i>Landskamper</i>	18	9	17	64	108

Informant 4: Rúnar Kristinsson, født i Reykjavík 5. september 1969.

Karriere på Island: Han begynte å spille fotball med fotballklubben Leiknir og var i klubben til han var 13- 14 år. Deretter byttet han til klubben KR. Begrunnelsen var at de fleste av hans venner spilte for denne klubben. De hadde gode trenere som lærte han disiplin og at man måtte jobbe hardt for å nå langt. De første trenerne var seniorspillere fra KR. I ungdomstida fikk han trener Atli Helgason. Rúnar syntes han var flink på treningsfeltet og hadde disiplin på treningene. Lárus Loftsson trente han som juniorspiller. Rúnar beskriver han som flink, slik som ungdomstreneren. Han satte også store krav til spillerne.

Rúnar spilte sin første seriekamp for moderklubben Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) da han var 17 år gammel. Den første aldersbestemte landskampen spilte han på u-15 landslaget i Nordisk Mesterskap som var på Akureyri i Island. Han ble først tatt ut på A-landslaget 1987, da han var nesten 18 år gammel, og fikk spille en kamp mot Russland i EM. Han spilte for Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) da han ble tatt ut på A- landslaget.

Karriere som profesjonell fotballspiller: Etter at Rúnar hadde spilt tre år for seniorlaget KR skrev han kontrakt med den svenske klubben Örgryte. Bo Johanson, som var landslagstrener for det islandske herrelandslaget, hjalp til med overgangen. Rúnar var kjøpt som midtbanespiller og han var i Örgryte i 3 år, fra 1994 - 1997. Han var 24 år gammel da han skrev sin første profesjonelle kontrakt. Fra 1997 - 2000 spilte han for den norske klubben Lillestrøm. Fra 2000 – 2007 reiste han til Belgia for å spille for Sporting Lokeren. Til slutt reiste han tilbake til Island for å trene moderklubben KR. Hans siste trenerjobb i utlandet for Sporting Lokeren

avsluttet han for et år siden. Gjennom hele utenlandsoppholdet i Sverige, Norge og Belgia spilte han på øverste serienivå.

Landslagskarriere:	U-17	U-19	U-21	A-landslaget	Totalt
<i>Landskamper</i>	<i>18</i>	<i>11</i>	<i>10</i>	<i>104</i>	<i>143</i>

4.7 Utforming intervjuguide og gjennomføring av intervju

En intervjuguide er et manuskript som strukturerer intervjuforløpet mer eller mindre stramt. Det er forskerens hjelpemiddel i intervjusituasjonen, og skal være uttrykket for det som skal analyseres (Widerberg, 2001). Guiden kan enten inneholde noen temaer som skal dekkes, eller være en detaljert rekkefølge av omhyggelige spørsmål (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 162).

Miljøfaktorenes betydning for utviklingsmiljøene som jeg utforsker, dekker mange områder. De omfatter fortid og fremtid, mikro- og makromiljø og sportslig- og ikke sportslige domene. Intervjuguiden ble formulert slik at jeg kunne få informasjon utover det jeg konkret spurte om. Jeg valgte altså å bruke en semi-strukturert intervjuguide. Temaene som skulle belyses var bestemt, men rekkefølgen kunne endre seg underveis fra intervju til intervju. På denne måten kunne jeg la informantene fortelle fritt, men samtidig hjalp intervjuguiden meg til å holde kontroll på at samtlige temaer jeg ønsket å belyse, ble belyst.

Dynamisk sett viser spørsmålene intervjuets «hvordan». De skal fremme et positivt samspill, holde samtalen i gang og stimulere intervjupersonene til å snakke om sine opplevelser og følelser. Spørsmålene bør være lett forståelig, korte og frie for akademisk språk (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 163). Intervjuguiden min begynner med enkle spørsmål som familieforhold og hva vedkommende holder på med i dag.

Personlige intervjuer er en klar form for individualisering. De får frem den enkelte respondentens holdninger og oppfatninger, uten at det tas hensyn til den sosiale sammenhengen. I et personlig intervju, eller ansikt - til – ansikt – intervju, har intervjuerens opptreden mye å si. For å få tak i relevant informasjon hos respondenten er det viktig å skape tillit. For å oppnå en åpen informasjonsutveksling er det nødvendig at det etableres en tillitsrelasjon mellom intervjuobjekt og intervjuer (Jacobsen, 2015).

Ettersom jeg var ute etter å få tak i informantenes personlige opplevelser og meninger, valgte jeg å forsøke å skape en nærhet mellom meg som forsker og informantene, ved å legge opp til at jeg skulle gjennomføre intervjuene ansikt til ansikt.

4.8 Gjennomføring av intervjuene

Når det er relativt få enheter som undersøkes må man ta noen forutsetninger om intervjuet sine styrker og svakheter. Undersøkeren må få tak i de rette personene for undersøkelsen. Både det å administrere intervjuene og utføre selve intervjuene kan ta mye tid. Ordning med rom og utstyr som skal brukes under intervjuene må også være klarlagt på forhånd. I tillegg vil personlige og åpne intervjuer som regel gi store datamengder. Vi kan risikere å ende opp med så mye informasjon at vi ikke klarer å få oversikten (Jacobsen, 2015).

Jeg brukte telefon for å avtale tid og sted med informantene. Informasjonsskriv og samtykkeerklæring sendte jeg via e-mail, og fikk dette signert i retur. Samtlige godtok at navnet deres kunne gjengis i oppgaven. Jeg gav informantene valget hvor intervjuene skulle gjennomføres. Det måtte være på et sted der vi ikke kunne forstyrres.

Samtalene med tre av mine informanter hadde jeg på kafeer objektene selv valgte. En av informantene intervjuet jeg i klubbhuset på Island, der han var trener på det aktuelle tidspunktet. Senere skypet jeg med én som underveis hadde flyttet til Sverige. Gjennomføring av intervjuer på steder der informantene føler seg komfortabel anbefales for å skape en atmosfære som er avslappet (Johannessen, Tufte & Christoffersen, 2010). Det ble litt uformelt prat de første minuttene i intervjusituasjonen. Jeg forklarte temaet og hva undersøkelsen skulle brukes til, men det ble også litt prat rundt fotball på Island nå og tidligere. Her merket jeg at min bakgrunn som fotballspiller på Island og kjennskap til miljø og nettverk gjorde det lett å holde samtalen gående.

Oppbygningen av intervjuet fulgte altså en dramaturgisk oppbygning der man gjerne starter med mer nøytrale emner, for å skape tillit og en fortrolig atmosfære. Dette kan være et bidrag for å få informanten til å åpne seg opp i forhold til de temaer som forskeren ønsker informasjon om.

Jeg har bygd opp intervjuguiden slik at jeg først spør om generelle ting. Deretter følger jeg det opp med spørsmål om mikromiljøet. Det innebærer spørsmål om hvordan informantens utvikling blir påvirket av familien, venner, skole, klubb, trenere og andre idretter. Jeg fortsetter med spørsmål om makromiljøet og hvordan informantens utviklingen blir påvirket av Fotballforbundet (KSÍ), rollemodeller, agenter, utdanningssystemet, anlegg og media.

Etter bakgrunns-spørsmålene, som varte i ca. 10 minutter, begynte jeg å spørre om de faktorene som jeg var interessert i. I mine spørsmål prøvde jeg å bruke ordene hva, hvordan eller hvorfor, for å kunne åpne for samspill mellom meg og utøveren. Det gjorde det også lettere for meg som intervjuer å komme med mer utdypende spørsmål etterpå. Intervjuene varte rundt en time, med unntak av ett der det ble mye uformelt prat fordi vi hadde mange felles minner å prate om. Dette intervjuet varte i ca. en og en halv time. Alle intervjuene ble utført i løpet av juli 2015.

Jeg fulgte intervjuguiden i forhold til rekkefølgen på spørsmålene, men jeg stilte også oppfølgingsspørsmål som jeg ikke hadde planlagt på forhånd. Samtlige informanter var veldig interessert i undersøkelsestemaet og var positive til å bidra, samtidig som de ønsket å få lese den ferdige oppgaven. De svarte på spørsmålene, men kom også med egne betraktninger om ting som jeg ikke hadde forberedt spørsmål om, men som kan være med på å svare på problemstillingen. Jeg synes at samtalene med mine informanter gikk bra. Vi kommuniserte godt. I midten av intervjuet ble alle informantene litt mer engasjerte. Jeg spurte om trenere de hadde som barn, og om trening av barn og ungdom.

Den vanligste måten i et intervjuopptak er å bruke lydopptaker. Intervjueren kan da konsentrere seg om intervjuets emne og dynamikk. Ordbruk, tonefall, pauser og liknende blir registrert, slik at man igjen kan gå tilbake og lytte (Kvale & Brinkmann, 2015). Jeg hadde med meg lydopptaker og jeg tok også notater underveis i intervjuene. Dagene imellom intervjuene brukte jeg til å reflektere over samtalen som jeg hadde hatt med informanten.

4.9 Transkribering

Når intervjuene i forskningsprosjektet var gjennomført, begynte en ny fase der datamaterialet skulle analyseres. Lydopptak av intervju må ikke nødvendigvis transkriberes, men det er anbefalt. Det er ikke ukomplisert å transkribere, men snarere en fortolkningsprosess der forskjellene mellom talespråk og skrevne tekster kan skape en rekke praktiske og prinsipielle problemer (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 204). Ved transkribering får man datamateriale som kan bearbeides, tolkes og som legger grunnlag for videre analyser (Nilssen, 2012).

Jeg både leste mine notater og hørte på lydopptakeren fra intervjuene. Jeg bestemte meg først for å skrive ned alt informantene hadde sagt på islandsk i møtet med meg. Jeg hadde ekstra utfordring med å oversette islandske til norsk, og jeg valgte å ikke oversette ordrett, da dette ville gitt et dårlig språk. Hensynet til forståelse og lesbarhet avgjorde. Det endelige transkriberte materialet på norsk utgjør rundt 70 sider.

Kvaliteten på lydopptakeren var god. Det var ingen mumling, forstyrrelser eller utydelige uttalelser. Det gikk også bra å gjennomføre Skype-intervjuet. Det eneste avbruddet var at informanten en gang i løpet av samtalen måtte spørre sin mor om fakta som skulle med i intervjuet.

4.10 Kategorisering

Etter å ha transkribert intervjuene var det nødvendig å systematisere og kategorisere informasjonen jeg hadde fått inn for å kunne foreta en innholdsanalyse. Dette dreier seg om å redusere den uoversiktlige informasjonen som alltid finnes i kvalitative data. Her deles tekst inn i ulike kategorier, det kan være ulike temaer, hendelser, steder eller tidspunkter. Informasjonen grupperes etter et sett kriterier som forskeren setter (Jacobsen, 2015, s. 199). Kategorisering innebærer at man «brekker opp» temaet i ulike mindre deler, og så samler ulike deler av teksten i disse. I og med at jeg hadde formet min intervjuguide ut fra et sett tema jeg ville undersøke, så grupperte jeg svarene fra hver enkelt i forhold til disse. Det vil si at når jeg ville finne ut om hvilken betydning for eksempel trenerne hadde for kandidatenes utvikling, så samlet jeg alle kandidatenes svar om dette i en kategori. Likeså gjorde jeg det med de andre variablene jeg ville måle.

Det første vi bør gjøre, er å dele de åpne svarene opp i ulike tema og så antyde hvor mange som har nevnt hvert enkelt tema (Jacobsen, 2003). Jeg har brukt en enkel systematisering og vil bruke kategoriene innenfor mikro- og makromiljøet slik fremstilt nedenfor i oppsummeringskapitlet. I undersøkelsen velger jeg å systematisere og kategorisere svarene fra informantene. Ifølge Jacobsen dreier dette seg om å redusere informasjon som er irrelevant som finnes i kvalitativ data. Deretter grupperes informasjonen etter et sett kriterier som jeg er ute etter (Jacobsen, 2015). Når intervjuet er kategorisert er neste skritt å tilordne enhetene til de enkelte kategoriene. Til slutt vil jeg se likheter og ulikheter mellom ulike enheter knyttet til de kategoriene jeg har definert. I min undersøkelse skiller jeg mellom to former for kategorisering.

Den ene handler om data, som likner hverandre, omhandler det samme, som samles i en gruppe som jeg kaller for en kategori. Slik deler jeg opp data i et sett med flere og mindre grupper av data. Dette er ofte nevnt åpen koding eller første syklus koding. Den andre formen for kategorisering er å lage kategorier som ikke finnes i dataene, men som er kategorier som jeg kan etablere etter at den første analysen er gjort. Aksial koding eller andre syklus koding kalles denne prosessen. Kvalitativ tilnærming til datainnsamling kjennetegnes av åpenhet. Det er viktig at hver form for kategorisering skal ha det kravet om at kategoriene skal være fundert i data. Det er i form av dokumenter, observasjoner og intervjuene (Jacobsen, 2015). I min studie brukte jeg åpen koding. Under har jeg presentert to eksempler på måten jeg har gjort dette på – ett eksempel fra mikromiljøet og ett eksempel fra makromiljøet:

Mikromiljøet

Familiestøtte	Mor	Far	Søsken	Venner
Águst	«Hun kjøpte fotballutstyr til meg»	«Støttet meg i forhold til fotballsatsingen»		
Pálmi	«Stor støttespiller i forhold til satsingen»	«Stor støttespiller i forhold til satsingen»	«Stor støttespiller i forhold til satsingen»	«Som sagt var jeg veldig mye i fotball med mine venner»
Indridi	«Hun var stor faktor i min karriere. Mye idrettsaktiviteter i oppdragelsen»	«Veldig opptatt av idretten jeg drev med»		«I tillegg var alle mine venner i fotball som meg»
Rúnar	«Hun har alltid fullt etter meg»	«Var med på kamper og turneringer»	«Når mine eldre brødre sluttet å spille fotball, fikk de god tid til å følge meg opp»	«Stort sett fordi mine venner spilte fotball»

Makromiljøet

Rollemodeller	Trenere	Ledere	Spillere
Águst	«Det var helst de eldre spillerne på herrelaget»		«Jeg kan takke Ingi Børn for hans påvirkning for å hent meg inn igjen»
Pálmi	«Thorvaldur Örlygsson som hadde stor tro på meg»	«Ásmundur Arnarson, han var veldig kunnskapsrik»	«Det var egentlig bare herrelagsspillerne i Völsungur. Jeg ble litt opptatt av Zidane. Han var kanskje min største rollemodell»
Indridi	«Det var det helst eldre spillere som var å trene oss»		
Rúnar	«Lárus Loftsson, han var god trener, steinhard og hadde store krav»		«Det var da kanskje Platini. Han var kanskje mitt største rollemodell. Han spilte i den rollen jeg hadde lyst til å spille i»

Kategoriseringen fungerte bra i forhold til å finne ut hva som er likt og ulikt hos informantene ut av de åpne svarene jeg fikk. Kategoriseringen gir meg god oversikt og bedre data på informantenes informasjon på utviklingen deres i fotballen.

4.11 Refleksjoner over prosessen

Da all kvalitativ forskning alltid vil påvirkes av forskerens ståsted, oppfatninger og fortolkninger er det viktig at studien er gjennomiktig for leseren. På den måten kan leseren se hva som er gjort i studien, og vurdere om funnene kan overføres til andre kontekster og om de er troverdig. Gjennom å beskrive nøye hva jeg har gjort i forskningsprosessen, har jeg forsøkt å gjøre studien så troverdig som mulig. Å drøfte gyldighet og pålitelighet kritisk, også i kvalitative undersøkelser, betyr at en forsøker å holde seg kritisk til dataene som er samlet inn. Sagt på en enkel måte: Er det vi har funnet og presentert sant (Jacobsen, 2015)?

I studien min er det helt essensielt at empirien som jeg samler inn, gir svar på de spørsmålene som jeg har stilt. Det å skape tillit mellom meg og forskningsobjektet gir bedre utslag på større

gyldighet. Det gir også større sannsynlighet for at undersøkelsen er til å stole på og den vekker tillit. Med andre ord; empirien må være gyldig og relevant (valid), og den må være pålitelig og troverdig (reliabel) (Jacobsen, 2015).

I forskningen på disse har følgende dimensjoner stått sentralt:

- Kostnader
- Tilgang til respondenter
- Etablering av tillit og åpenhet mellom intervjuet og intervjuer
- «flyt» og sammenheng i intervjuet (distraksjoner)
- Intervjuers kontroll over intervjusituasjonen
- Intervjuereffekt (hvor sterkt intervjuer påvirker den som intervjues)

(Jacobsen, 2015, s. 147).

Jeg hadde, som sagt tidligere, intervjuet med et av objektene via Skype. Ifølge Jacobsen kan det hende at muligheten er der for å miste kontroll over intervjusituasjonen. I min intervjusituasjon gikk det veldig bra og jeg vil mene at jeg hadde god kontroll.

4.12 Om å forske i eget fagfelt

Min rolle som forsker er viktig i intervjufasen. Jeg har mye erfaring både som spiller og trener i fotball. Jeg har vært fotballspiller på barne-, ungdoms- og seniornivå på Island. Jeg trente med fotballklubben Valur i Reykjavik helt fra jeg var barn til senior. Jeg spilte kun treningskamper som seniorspiller. I voksen alder har jeg arbeidet som trener for både barn/ungdom og senior i Norge. Jeg har fulgt opp mine tre barn i Norge og trent de fra de var små helt til de ble juniorspillere. Alle mine barn bodde i en periode på Island og trente med klubben Breidablik i perioden de var på barn- ungdomsnivå. Der fikk jeg innsyn i hvordan treningssystemet fungerer i klubben.

Jeg har vært hovedtrener for Bossekop UL og hjelpetrener for Alta IF på seniornivå. I Alta IF var hovedtreneren Ivar Morten Normark, en trenerprofil som har spilt fotball på høyeste nivå i Frankrike. På min arbeidsplass har Finnmark fotballkrets sitt kontor. Jeg har mye kontakt med kretsens ansatte og har godt innsyn i hvordan systemet virker for kretsen. Jeg har vært fotballlærer på Alta videregående skole i over 20 år, og de siste 8 årene har jeg vært lærer for toppidrett fotball på samme skole. Jeg har godt innsyn i fotballen både på Island og i Norge. Jeg kan godt sette meg inn i situasjoner hos informantene og forstå hva de mener. Problemer

kan oppstå hvis jeg tar ting for gitt og ser ikke kritisk nok på svarene informantene gir meg. Jeg er også relativt godt kjent med to eldste informantene mine. Det synes jeg er en fordel fordi jeg kjenner godt til miljøet de kommer fra.

4.13 Etiske retningslinjer

En intervjuundersøkelse gjennomgår fire områder som tradisjonelt diskuteres i etiske retningslinjer for forskere; informert samtykke, fortrolighet, konsekvenser og forskerens rolle (Kvale & Brinkmann, 2015).

I undersøkelsen har intervjuobjektene frivillig deltatt og gitt samtykke for å kunne bidra med å gi kunnskap på det område som forskes på.

For å kunne gjennomføre dette kravet må det gjennom fire hovedkomponenter:

- Kompetanse, intervjuobjekt skal selv bestemme frivillig om vedkommende vil delta i undersøkelsen.
- Intervjuobjekt tar frivillig valg om deltakelsen, har evne til å vurdere ulempe og fordeler i undersøkelsen.
- Intervjuobjekt har full informasjon om undersøkelsens hensikt for å kunne velge om de vil være med i undersøkelsen eller ikke. Full informasjon i praksis er umulig. Det kan påvirke påliteligheten med full informasjon. Intervjuobjekt kan tilpasse sine svar eller handlinger til dette. Det resulterer til uriktige resultater.
- Intervjuobjekt skal også ha forstått informasjonen (Jacobsen, 2015, s. 47-48).

Alle fire intervjuobjektene ga sitt samtykke. Jeg informerte de på forhånd hva undersøkelsen gikk ut på. De var villig til å gi meg den informasjonen jeg var ute etter. Anonymitet kan beskytte deltakerne, men den kan også frata dem «nettopp den stemme i forskningen som kanskje opprinnelig er påberopt som dens formål». Vi bør også merke oss at intervjupersoner som har brukt tiden sin og forsynt forskeren med verdifull informasjon, kanskje gjerne vil krediteres med navns nevning, som i et journalistisk intervju (Kvale & Brinkmann, 2015, s. 106).

I forhold til anonymitet var det helt i orden at deres navn framgikk i undersøkelsen. Det er viktig at riktig presentasjon av data blir fremført. Informanten har krav på gjengivelse av sin informasjon. Det er ikke mulig å gi all informasjon fordi analysing av data innebærer en reduksjon av detaljer.

Riktig presentasjon av data betyr at forskeren ikke skal forfalske data og resultater. Det kan være fristende å fikse på resultatene slik at dataen ser bedre ut for forskeren. Garanti mot juks er vanskelig å oppnå i en kvalitativ undersøkelse. Det er vanskelig å replisere et sett resultater (Jacobsen, 2003).

Som forsker i studien er jeg kjent med fotballmiljøet som informantene har vært i. Det kan være uheldig at jeg kjenner godt til miljøet. Det kan være fare for å blande inn egen kunnskap og egne erfaringer i tolkingen av data. Min erfaring som fotballspiller, trener og fotballærer strekker seg over 40 år.

5 Utviklingsmiljøets relasjoner og strukturer

I dette kapitlet skal jeg presentere empirien fra min studie. Talentutviklingsmiljømodellen vil fungere som en ramme for å beskrive miljøers strukturer og funksjoner, relasjoner i miljøet og hvilke roller ulike deler av miljøet har for utvikling av de fire unge talentfulle spillerne. Det kan være hensiktsmessig å fremstille resultatene fra mine kvalitative intervju med de fire spillerne ved først å se på mikromiljøet, hvor utøverne tilbrakte en god del av sin treningshverdag i oppveksten på Island. Deretter vil jeg presentere hvordan makromiljøet har påvirket utøverne, det vil si hvordan organisatoriske omgivelser, strukturer og fysiske rammer har spilt en rolle og formet utøverens muligheter for utvikling av fotballferdigheter.

5.1 Mikromiljøet

I min studie viser mikromiljøet til relasjoner mellom utøver og andre aktører rundt spilleren i hverdagslivet som preges av interaksjon og kommunikasjon. Tar vi utgangspunkt i modellen er utøveren er i sentrum i sammenheng. Det betyr at utvikling av talent involverer nære aktører og at det organiserte rundt klubben er i sentrum i mikromiljøet. I mikromiljøet finner vi også relasjonene forhold knyttet til familie, venner, skole, trenere og andre deltakelse i andre idretter (Henriksen, 2016).

5.1.1 Familie

Et felles kjennetegn for oppveksten til alle fire var at de hadde to foreldre gjennom hele oppveksten og disse var yrkesaktive. Begge foreldrene til Ágúst jobbet og hadde lange arbeidsdager. Mødrene til de tre andre spillerne jobbet som lærere under barne- og ungdomstiden. Fedrene til de tre var alle involvert på en eller annen måte i fotballhverdagen under deres ungdomstid, som oppmann eller som del av trenerteamet.

Familien er en viktig faktor i utviklingen til en utøver. De støtter utøveren emosjonelt, (oppmuntrer, trøster og deler deres sorger og gleder) praktisk (kjører til trening og kamper) og økonomisk. Ifølge Ágúst var det foreldrene som støttet han mest i denne perioden. I hans ungdomsperiode var han den mest aktive idrettsungdommen i nærmiljøet.

Vi var ikke akkurat «den rike familien» i området. De som bodde i vårt nabolag jobbet lenge fra tidlig morgen til sent på kveld. Da var det sånn at vi ungene ordnet det til for

oss selv. Men som sagt de støttet meg hele tiden, kjøpte fotballutstyr og sånn til meg. (Ágúst)

Ingen av foreldrene til Ágúst hadde erfaringer som utøvere fra toppidrettsmiljø. De andre utøverne hadde mer oppfølging fra sine foreldre som var mer involvert i idretten, i tillegg til sine søsken som også var aktive. Noen av familiemedlemmene hadde erfaring fra idrett på landslagsnivå på Island. Innenfor familien til Pálmi, Indridi og Rúnar var det mye fotballaktivitet gjennom hele oppveksten og stor interesse for andre idretter eller aktiviteter. Faren til Indridi hadde vært på landslaget i håndball. I tillegg hadde alle, unntatt Ágúst, søsken som hadde vært aktive i idrett. En av informantene sier det slik: *Familien har alltid vært mine største støttespillere, både mine foreldre og søsken. (Pálmi)*

Foreldrestøtte til Indridi var ifølge han av stor betydning for utvikling av hans karriere. Faren var ofte med Indridi på treninger og overvar sønnens fotballkamper. Selv hadde faren en aktiv karriere som spiller på toppnivå bak seg. Han hadde spilt håndball i den øverste toppserien og spilt en rekke landskamper som kaptein for Island. Alle medlemmene i familien var veldig opptatt av idrett. I tillegg fikk Indridi prøve ut andre idretter i oppveksten som f.eks. turn. Det var derfor mye idrettsaktivitet og interesse for idrett generelt gjennom hele oppveksten. Faren hadde også en sentral rolle i klubben i forhold til å støtte opp om sønnens utvikling: *I tillegg var min far ofte mye rundt meg fordi han var materiellforvalter for laget mitt. Du kan si at det var hans dugnadsarbeid i forhold til å hjelpe meg. (Indridi)*

Rúnar trekker også frem at interessen for hans utvikling som fotballutøver alltid har vært stor i familien. Støtten fra foreldrene har særlig hjulpet fra han i starten av tenårene begynte å spille organisert fotball. Rúnar trekker frem følgende når han forteller om familiens betydning:

På grunn av skader og andre ting hadde mine brødre sluttet med å spille fotball da jeg begynte som småguttesspiller. Da var det kanskje sånn at alle familiemedlemmene hadde god tid til meg. Da fikk jeg veldig mye støtte fra alle i familien (Rúnar).

Foreldres betydning som støttespillere for utvikling av toppidrettsutøvere har blitt undersøkt i en rekke studier. I disse studiene vektlegges særlig betydningen av effekter som tilfredshet, emosjonell støtte, og tidsbruk. Andre studier viser også at familieinntekt og om man er oppdratt av én eller to foreldre er avgjørende for idrettslig suksess (Sæther, 2017, s. 35). Disse eksemplene forsterker mine funn i forhold til svenske idrettsklubben IFK Växjö som Henriksen (2010b) studerte. Denne studien viser at utøverne fikk mye støtte fra sin familie i forhold til

satsing på idretten. Foreldrene hadde et godt forhold til klubben og var involvert i arbeidet der. Noen av foreldrene var trenere, noen kunne være materialforvaltere eller de hadde andre oppgaver som tilhørte klubbmiljøet (K. Henriksen mfl., 2010b).

5.1.2 Skole

Studier har vist at ulike utviklingsmodeller vektlegger betydningen av utviklingsmiljøet som spillerne er en aktiv del av. Flere studier trekker dette frem som avgjørende for spillerens utvikling. Den kanskje vanskeligste faktoren, som i aller høyeste grad påvirker unge spillers utvikling utenfor fotballbanen, er deres relasjon til skolen. Fleksibilitet fra skolens side og et opplegg som er tilrettelagt idrettssatsing, kan gi positive erfaringer, mindre konflikter og lavere sannsynlighet for å nedprioritere skolen (Sæther, 2017, s. 106).

I intervjuene trekker alle utøverne frem at de hadde problemer med kombinasjonen skole og fotball. Ágúst og Rúnar klarte ikke å fullføre videregående skole. Pálmi forteller at han fikk støtte lokalt fra skolen i Húsavík, et lite lokalsamfunn med 2800 innbyggere, da valg skulle tas: *Lærerne og rektor var veldig greie med meg og støttet meg bestandig hvis det var kollisjon mellom skole og fotballen (Pálmi)*. Selv om Pálmi hadde stort fravær fra undervisningen fikk han aksept for å prioritere fotball fra lærere og ledelsen på skolen. De viste forståelse for fotballsatsingen, selv om det gikk på bekostning av skolearbeid.

Skolen hadde imidlertid ikke så stor betydning som tilrettelegger for det sportslige for noen av spillerne. Pálmi og Indridi trekker frem at deres mødre, som begge jobbet som lærere, var viktige støttespillere. De oppfordret og stimulerte til at de skulle bruke mer tid på skolearbeid. Det som imidlertid kjennetegnet Ágúst og Rúnar sine valg var at de satte fotballen i første rekke fremfor skolearbeid. De begynte begge to på videregående skole, men tiden strakk ikke til både til å være med i fotballmiljøet og å møte til undervisning. På tross av frafall fra undervisning kunne ikke skolene gi dem støtte til at de kunne gjennomført videregående skole. Som Rúnar sier: *Jeg var ikke særlig flink til å møte på skolen. Jeg var med på alle ungdomslandslagene og ofte var jeg på to landslag samtidig. Det innebar voldsomt mye reising. (Rúnar)*

Ifølge Rúnar var prioriteringen å utvikle seg som fotballspiller. Han forteller at han i denne perioden aldri søkte støtte fra skolen eller andre til sitt prosjekt. Han var helt bestemt på at han skulle nå målet om å spille utenlands som profesjonell fotballspiller. Han prioriterte all sin tid

for å utvikle seg til å bli så god som mulig i fotball. Ifølge Rúnar var skolen bare der fordi han var pliktet til å være der. Han var på dette tidspunktet allerede skolelei og hadde ingen ambisjon om å fullføre videregående skole. Senere fikk han også et tilbud om å fullføre videregående skole gjennom fjernundervisning, men dette ble det aldri noe av.

Ágúst sin historie har mye til felles med Rúnar sin manglende gjennomføring av skolegangen. Han forteller at han hadde mye høyere ambisjoner om å bli proff fotballspiller enn å gjennomføre utdanningen. Fotballen var hans store lidenskap og skolen var bare der: *Jeg fullførte skolen men jeg lærte ikke så veldig mye. Jeg hadde dårlig oppmøte, egentlig fordi jeg hadde så liten interesse for skolen. (Ágúst)*

Felles for alle informantene var at ingen gjennomførte videregående skole. Alle satset kun på fotballen og samtlige fikk «grønt lys» for dette hjemmefra. Ifølge Rúnar fikk han lov fra sine foreldre å satse på sine drømmer. Han møtte frem på skolen, men fikk det ikke helt til blant annet på grunn av at han prioriterte tid til fotballen. Videre forteller han at foreldrene selv ikke hadde høy utdanning. Det kan også være en grunn for at han fikk lov til å satse alt på fotballen.

Ingen av informantene prioriterte utdanning mens de spilte fotball. Dette er ikke tilfellet hos informantene i Henriksen studie om IFK Växjö idrettsklubb. Utøverne i klubben mener at skolen er en sunn beskjeftigelse ved siden av sporten. Ingen nevner skolen som et problem (Henriksen, 2011, s.101). I en annen studie hos Henriksen om det danske 49er-landshold seilerlag ser det annerledes ut. Der oppfattet talentene skolen som konkurrent til sporten, fordi de konkurrerer om tid i hverdagen (Henriksen, 2011, s. 71).

5.1.3 Klubb

Felles for de fire utøverne var at de begynte å spille fotball i klubber som holdt til i nærområdet. Rekrutteringen kan forklares med at flere av deres venner allerede spilte for klubbene. To av dem byttet klubb da de kom til ungdomsårene. Klubbskiftet skjedde i overgangen fra de var guttespillere til de begynte som juniorspillere. Begrunnelsen for byttinga var å de trengte større utfordring sammen med bedre spillere og bedre trenere. Ágúst og Rúnar begynte begge to å spille fotball for klubben Leiknir. Klubben var på det tidspunktet nydannet og ble stiftet på grunn av at mange ungdommer som bodde i det ny etablerte nabolaget Breiðholt trengte et idrettstilbud. Etter hvert byttet begge klubb fordi Leiknir var en lokal klubb som hadde begrenset med menneskelige og økonomiske ressurser til å kunne utvikle spillere utover barne- og ungdomsfotballen. Som Rúnar sier: *Grunnen for at jeg byttet klubb, var at Leiknir var en*

relativt liten klubb og jeg hadde mange venner som spilte for Knattspyrnufélag Reykjavíkur. (Rúnar)

Knattspyrnufélag Reykjavíkur hadde gode trenere fordi ledelsen i klubben viste at det var talentfulle ungdommer i gruppen. Et annet tilbud i klubben var at de beste juniorspillerne fikk lov til å trene med seniorspillerne.

Det var litt mer turbulent karriere i ungdommen hos Ágúst som møtte motgang i ungdomsårene. En motgang som nærmest medførte at han seriøst vurderte å slutte med fotball. I dette tomrommet ble han «headhunted» av naboklubben Valur som hadde tro på at han kunne utvikle sitt talent som fotballspiller;

Da jeg ble juniorspiller bytter jeg til Valur. Der startet min karriere for alvor. Da fikk jeg sjansen med herrelaget. Da jeg var 18 år hadde jeg tanker om å slutte med fotball og satse bare på biljard. Men det artet seg slik at treneren hentet meg inn til klubben, og jeg tenkte okei kanskje jeg kjører fotballen helt ut. (Ágúst)

Ifølge Ágúst var det på grunn av trenerens innflytelse over valget at han fortsatte sin fotballkarriere.

Både Pálmi og Indriði ble i sine lokale klubber til de ble seniorspillere. Pálmi spilte for Völsungur på Húsavík og Indridi spilte for Knattspyrnufélag Reykjavíkur i Reykjavík. Pálmi hadde byttet som senior til klubben Valur og spilte for denne klubben da han ble profesjonell fotballspiller i utlandet, men Indridi spilte fortsatt med Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR) når han migrerte utenlands.

Utøverne trekker frem betydningen av den lokale klubbens betydning for deres spillerutvikling. De forklarer dette med gode treningsopplegg og kvalifiserte trenere. Indridi sier det slik;

Klubben hjalp meg mye i den forstand at de hadde gode trenere tilgjengelig. Jeg kan spesielt nevne én trener, Siggi Helga, som egentlig satte meg i den rollen jeg fortsatt spiller i. (Indridi)

Da han var tatt inn i troppen for aldersbestemte landslag var det trenere i forbundet som kjente godt til hans kvaliteter som forsvarsspiller. Det var klubbtreneren Siggi Helga som hadde funnet ut at han passet og spilte best i rollen som stopper. For mange unge spillere som fremviser gode ferdigheter sammenlignet med jevnaldrende, blir ofte klubb-bytte en realitet tidlig i ungdomsårene (Sæther, 2017). Felles for informantene var det at klubbene stilte med gode trenere i barne- og ungdomsårene. Klubbene satset på dem og gav dem muligheter til å utvikle seg.

For alle informantene er klubben viktig for fotballutviklingen. Dette støtter funn fra Henriksen sin studie om IFK Växjö idrettsklubb. Klubben tar strategisk avgjørelse, kommuniserer kjerneverdier til foreldre, trenere og idrettsutøvere, ansetter trenere og administrerer klubbens økonomi (K. Henriksen mfl., 2010b).

5.1.4 Trenerne

Profesjonelle klubbtrenerne i barne- og ungdomsfotballen kan betraktes som premissleverandører for utvikling av spillere til toppfotball på grunn av at trenerne involveres tidlig i utviklingen av fotballferdigheter. Trenerne på Island kurses og utdannes i gjennom regi av Knattspyrnusamband Íslands (KSÍ) slik som norske trenere gjør gjennom fotballforbundet (NFF). Det er åpenbart at utdanningsnivået på trenerne vil påvirke kvaliteten på spillerutviklingen. Det er ikke sikkert at «kravene» til en fotballtrener i barnefotballen trenger å være så store (Sæther, 2017, s. 43). Kravene til å være trener på gutte- og ungdomsnivå på 90-tallet var ikke så konkrete som kravene til trenerutdanning er i dag. Det var ikke kursing fra fotballforbundet og det var som ofte trenerne på herrelaget som ble brukt som trenere for barn- og ungdom.

Alle utøverne i studien husker trenerne sine fra de var unge. Spesielt godt husker de trenerne i ungdomsårene, i starten av juniornivået. Alle forteller at de hadde et spesielt godt forhold til én trener som juniorspillere. Trenerne som skapte disiplin i lagspillet og hadde god taktisk kunnskap, var godt likt av informantene. Ágúst er usikker på hvilken kompetanse ungdomstreneren hadde: *De hadde ofte erfaringer som tidligere spillere. (Ágúst)* De tre andre utøverne trekker frem at ungdomstreneren de hadde, var svært kompetente spesielt på fotballkunnskap og disiplin. De mener at trenerne hadde god faglig kunnskap og var fokusert på utvikling av deres fotballegenskaper. Pálmi forteller at når han spilte i barne- og ungdomsårene på Húsavík hadde han ofte trenere som var rekruttert blant herrelags spillere i klubben. Pálmi mener at trenerne formidlet faglig fotballkunnskap og utviklet ungdommenes taktiske og tekniske ferdigheter i lagspillet.

De hadde ingen fast trener. Det var flere utøvere fra herrelaget som tok på seg oppgaven å trene ungdomsspillerne. Pálmi husker særdeles godt at trenerne vektla disiplin overfor ungdomsspillerne. Indridi trekker frem at det ikke bare var disiplin som var viktig: *Men da jeg ble litt eldre, fra ca. åtte-ti år, husker jeg mest de trenerne som fikk oss til å holde motivasjonen*

oppe. (Indridi) Ágúst og Rúnar hadde også problemer med å huske spesielt trenerne de hadde i barne- og ungdomsårene. Men begge trekker frem de trenerne som de mener hadde stor påvirkning på deres videre spillerkarriere. Rúnar kan ikke huske noen spesiell trener i ungdomsårene. Det var mange herrelagsspillere som trente barn og ungdommer i den tida Rúnar var i klubben.

Rúnar likte å forholde seg til strenge regler og at treneren krevde disiplin på treningene. Ungdommen ble fort satt på plass. Rett før han tok steget opp i juniorklassen fikk han en trener som hadde stor betydning for han som fotballspiller. Treneren hadde arbeidet mye med juniorspillere på aldersbestemte landslag på Island. Ifølge Rúnar lærte han mye om selve fotballspillet som for eksempel løpsmønster, hvordan pasninger skulle spilles på enkleste måte og betydningen av fysisk form;

Han var også en god trener, steinhard og hadde store krav. Han hadde vært landslagstrener for ungdomslandslagene. Av disse trenerne har jeg lært mye av disiplin istedenfor bestemt læring i fotball. (Rúnar)

Ágúst var ikke fornøyd i klubben sin og følte at han hadde stagnert. Han mener at det hjalp han med å bytte klubb, men han hadde også lyst til å bytte til nye omgivelser. Han hadde opplevd motgang på banen i en relativt lang periode. Derfor hjalp det med et klubb-bytte da Ólafur ringte han og inviterte han på trening med juniorlaget til klubben Valur.

5.1.5 Andre idretter – allsidig trening og tidlig spesialisering

Noen av kandidatene drev med andre konkurranseidretter som golf og handball ved siden av å spille fotball. Ágúst drev med uorganisert aktivitet i form av biljard. Selv om Ágúst var fokusert på fotball drev han på fritiden mye med biljard. Da han hadde stor motgang som juniorspiller vurderte han, som tidligere sagt, muligheten for å satse på biljard. Pálmi drev allsidig i ungdomsårene. Han hevdet seg i idrettene golf og handball og hadde et godt handicap i golf da han bare var 13 år gammel. Denne allsidige interessen for flere idretter var mulig fordi han bodde i en liten by og det var korte avstander til steder man kunne drive med idrettene. I vinterhalvåret var det andre muligheter enn bare å spille fotball. I Husavík, hvor han vokste opp, var det tradisjoner for å drive med ski.

Blant de de fire fotballspillerne skilte Pálmi seg ut som den mest allsidige. Han utviklet seg som utøver i to idretter og: *kunne faktisk også valgt å satse handball istedenfor fotballen (Pálmi)*. Han var med andre ord veldig talentfull i de idrettene han deltok. Han trente ofte alene

eller i lag med andre. Han var også aktiv utøver på ski, men sluttet å delta i langrenn i tiårsalderen.

Idretten tok mesteparten av tiden, men jeg syntes også at det var veldig behagelig å være oppdratt på Husavik. Jeg var ikke avhengig av å bli kjørt fra den ene til den andre plassen. Du kunne drive med idrett overalt i nærheten hvor du bodde. (Pálmi)

Han drev også mye med uorganisert trening sammen med venner. Etter skoletid møttes de på fotballbanen og spilte fotball så lenge det var mulig. Dagene gikk for det meste med til å spille fotball sammen med gjengen som han også drev håndball med om vinteren.

Mulighetene for å drive med ulike former for idrett på Húsavik var store. Bare fantasien for å drive med idrett satte grenser. Han hadde gode venner med samme interesse eller noen som var glad i idrett generelt da hadde du gode muligheter for å kunne drive med lidenskapen din: *Vi brukte også veldig mye tid i idretten de fleste dagene vi hadde fritid. For eksempel så spilte jeg og min kompis fotball på gatene, og vi hadde lysstolpene som stolper for målene (Pálmi).*

Rúnar trente litt håndball innimellom når han fikk tid. I sin ungdomstid kunne han få tid til å trene håndball og litt uorganisert basketball. Ifølge han var det bare for å være i lag med sine venner. Om vinteren ble det mindre med fotballtrening når håndballtreningen begynte for fullt. For å være med sine venner og holde seg i form valgte han håndball som en tilleggs idrett: *Ellers var det ikke noen andre idretter jeg trente for fullt på (Rúnar).* De andre tre utøverne hadde også håndball som tilleggs-idrett, men Pálmi hadde flere aktiviteter på gang. Han mener grunnen til det var at han bodde på Husavik, der mulighetene for å gjøre andre ting var mange.

Det kan også nevnes at selv om de valgte fotball som sin hovedidrett, var de også gode i andre idretter. Alle utøverne nevnte at de deltok på flere idretter fordi de syntes det var gøy. Indriði er kanskje den som kunne blitt veldig god i håndball:

Det var litt kamp om håndballen fordi, etter min mening, var jeg bedre håndballspiller. I den tida var jeg både på ungdomslandslagene i håndball og fotball. Det var faktisk lettere for meg å bli tatt ut på landslaget i håndball. Fotballandslaget var en liten bonus (Indridi).

Selv om alle utøverne brukte mye tid i fotballen, da hadde alle i det minste en idrett ved siden av. Felles for informantene er at man kan ikke snakke om tidlig spesialisering ettersom alle deltok også deltok og konkurrerte i andre idretter enn fotball.

5.1.6 Sammendrag av mikromiljøet

Mikromiljøet i studien har sterk påvirkning på informantene. Det som kjennetegner alle er gode relasjoner mellom spiller og familie. Alle trekker frem at de fikk støtte fra familien som de mener har hjulpet dem videre i fotballkarrieren. Videre trekker de frem at klubbmiljøet, trenere, venner, deltakelse i andre idretter eller aktiviteter har støttet opp om utviklingen i denne fasen. Alle informantene oppgav at klubb og trenere var viktig for dem og deres utvikling. Relasjoner i klubbmiljøet hadde stor betydning for utvikling av spillerne. Klubben hadde alltid åpent hus for ungdommene etter skoletid der de kunne spille fotball. Klubben ordnet med kvalifiserte trenere som fikk betalt for jobben. Alle informantene mente at de hadde kvalifiserte trenere som hjalp dem videre i karrieren. Alle trenerne i barne- og ungdomstida hadde sin erfaring fra sin egen karriere som seniorfotballspillere på øverste nivå.

Det som har hatt liten betydning med støtte til fotballutviklingen er skolesatsingen. Alle informantene slet med å fullføre utdanningen. De trekker alle frem at de fikk lite forståelse eller støtte fra skolen. Dette samsvarer med Henriksen, som finner i sin studie av det danske landslaget i seilspport, at utøverne betraktet skolen som konkurrent til sporten (Henriksen, 2011).

Flere studier viser at unge idrettsutøvere utvikler seg best til toppidrettsutøvere i eget nærmiljø, hvor de omgås sine venner og har et trygt miljø som de kjenner (Carlson, 2007). I en av studiene til Carlson, som handlet om tennisspillere som var på elite nivå, fant han ut at blant de som hadde lyktes som toppidrettsutøvere var følgende viktig;

- De kom nesten uten unntak fra klubber ut på landet og idrettstilbudet var ganske dårlig.
- De hadde trenere i oppveksten som vektla harmoni og trygghet i tennisverden, trenere som hadde entusiasme, var engasjerte, motiverte og skapte interesse ut fra utøvers forutsetninger.
- De opplevde ingen store krav om å lykkes.
- De fikk god støtte fra familien som, ikke betraktet tennisverden som belastning, og den var familievennlig.
- De vokste opp i små tennisklubber der de fikk nok med spilletid i mindre treningsgrupper.
- De drev tidlig med flere idretter, var mye i aktivitet og spesialiserte seg først ved 14 års alderen. Resultatet viser tydelig at ulike faktorer samkjøres i nærmiljøet (Carlson, 2007).¹⁷

---

¹⁷ <https://centrumforidrottsforskning.se/wp-content/uploads/2014/04/Talang-firad-stjarna.pdf>.

At mange unge spillere også kommer fra landsbygda, er heller ingen tilfeldighet, dersom man tar utgangspunkt i «big fish – little pond» - effekten (Marsh 1987). Den effekten peker på betydningen av å ha bedre ferdigheter enn lagkameratene – for nettopp å være en stor fisk i en liten dam (Sæther, 2017, s. 21). Dette støtter mine funn i forhold til Pálmi som bodde på Húsavík i sin oppvekst. Det er 2800 innbyggere der og et godt nærmiljø til å drive med idrett. Han fikk støtte fra lokalfolket og det lille samfunnet, som viser at man kan nå langt med små ressurser.

5.2 Makromiljø

Makromiljøet handler om organisatoriske rammer og fysisk tilrettelegging. På dette strukturelle nivået er det mange forskjellige elementer som kan ha påvirkning på utviklingen av utøveren. Fotballforbundets virksomhet kan ha både idrettslige- og generelle innflytelse på utøverne. Forbundet har stor innflytelse på klubbstruktur, seriespill, finansiering og fordeling av midler til anleggstyper og ikke minst tilbud og uttakelse til aldersbestemte landslag. Utdanningssystemet kan være fleksibelt i forhold til talentet og støtte utøveren i den idrettslige utviklingen. Forbildene kan være tidligere fotballspillere, utenlandske fotballproffer eller idrettsutøvere som har hevdet seg på topp i andre idrettsgrener. Agenter kan ha påvirkning i karrieren eller de har liten innvirkning for informantene. Media kan ha innflytelse på å fokusere på og formidler idrettsgrener og utøvere som kan kanskje hjelpe til å øke sponsingen.

5.2.1 Fotballforbundet (KSÍ)

Tilrettelegging av systematisk og målbevisst trening kan gi barn og ungdommer muligheter til å utvikle seg som idrettstalenter og seinere til nasjonale og/eller internasjonale spillere. De fire informantene i undersøkelsen begynte å spille fotball i alderen fire til seks år. Alle har vært tatt ut til å spille på aldersbestemte landslag og senere A-landslaget. Ingen av utøverne mener at KSÍ-satsing har påvirket fotballkarrieren deres i stor grad selv om KSÍ har arbeidet bevisst med å få flere fotballanlegg og har klare retningslinjer for hvordan de arbeider med satsing på barn og ungdom. Det var ikke slik da informantene var barn og ungdom. Det forbundet gjorde for dem da de var unge aktive, var at de ble tatt med på aldersbestemte landslag og fikk tilgang på psykolog.

Det eneste som jeg kan huske er at vi fikk tilgang til psykolog som arbeidet innenfor forbundet. Det var ikke personlige møter, men vi kunne sikkert ha bedt om det. Det handlet om å styrke oss som et team. (Ágúst)

Han begynte ikke å spille for aldersbestemte landslag før han debuterte på U-21 landslaget. Han beskriver seg selv som en «late bloomer» i forhold til fotballutviklingen sin. Han var nesten 19 år da han spilte sin første U-21 kamp, men var 2 år yngre enn de eldste spillerne på landslaget.

De andre var i en liknende situasjon med lite bevissthet på satsingen fra KSÍ. Intervjukandidatene har ikke tenkt over at det er KSÍ som har opparbeidet alle ballbingene over hele landet. Rúnar, som har spilt flest landskamper for Island, sier for eksempel: *KSÍ hjalp meg ikke noe angående karrieren, ikke noe jeg vet om i alle fall (Rúnar).*

Det som informantene ikke tar med seg er all den tida Fotballforbundet har vært involvert i deres karriere. Alle unntatt Ágúst var tatt med U-19 års landslaget og var med på samlinger med laget. Rúnar var mest innom de aldersbestemte landslagene, og spilte sin første landskamp allerede da han var 15 år gammel. All den tida med landslags samlinger, reise og kamper har ikke informantene tatt med i sine betraktninger rundt Fotballforbundet.

Ifølge Henriksen sin studie om IFK Växjö idrettsklubb er det svenske idrettsforbundets oppgave å hjelpe til og overvåke utøvere, under klubbens konkurranser. De arrangerer også treningssamlinger, som utvalgte utøvere er kvalifiserte til. Men IFK Växjö sitt styre syns forbundet er usynlig i hverdagen og at en klubb ut på landet har problemer med å få oppmerksomhet fra forbundet. Også mine informanter trekker frem at de ikke har reflektert over om fotballforbundet har involvert seg i tiltak som kunne hatt betydning for utviklingen av deres spillerkarriere (Henriksen, 2011).

5.2.2 Rollemodeller

Idrettsutøvere har ofte rollemodeller som de prøver å strekke seg etter. Talentene skal være flinke å oppsøke hjelp fra idrettsmiljøet. Rollemodeller trenger ikke bare å være trenere, det kan være tidligere utøvere som kan være mentor eller støttespiller for talentene. Idrettsutøvere trenger rollemodeller de kan hente erfaringer fra. Rollemodeller kan også være idrettsstjerner som talentene ser opp til og har drømmer om å skape seg en liknende karriere (Henriksen, 2016). Felles for rollemodellene til Ágúst og Indridi var at de var seniorspillere som hadde trent dem på barne- junior nivå. Både Pálmi og Rúnar hadde andre rollemodeller. Pálmi forteller: *Det var egentlig bare herrelagsspillerne i Völsungur, selv om de kanskje spilte bare i første- eller andre divisjon (Pálmi).* Både Rúnar og Pálmi hadde utenlandske fotballspillere som rollemodeller. Pálmi sin rollemodell var Zinadin Zidane og Rúnar hadde Platini som rollemodell. Rúnar begrunnet sitt valg av rollemodell utfra at dette var en spiller som var veldig

god og at han hadde selv lyst til å spille i samme posisjon som Platini. Ett av funnene hos Henriksen, om Det danske 49er- landslaget, viser at eliteseilerne fungerer som nære rollemodeller for de unge talentene. Talentene ser opp til disse og vil jobbe målbevisst for nå deres toppnivå. (Henriksen, 2011). Pálmi og Rúnar hadde sine rollemodeller som de så opp til, og ønsket å utvikle liknende egenskaper som for å kunne spille i samme posisjon. Forskjellen på seilmiljøet og fotballmiljøet var kanskje at seilerne jobber nærere sine rollemodeller.

5.2.3 Agenter

Fotballagentens viktigste rolle for en fotballspiller er kontraktsforhandlinger ved overgang til ny klubb, og eventuelt kontraktforlengelse med sin gamle klubb. Agenten må sette seg godt inn i situasjonen til sin spiller angående verdi for sin gamle klubb og eventuelt verdien i å bytte klubb. Det er viktig for agenten å vite hvor på karrierestigen klienten befinner seg. Fotballagenter kan også arbeide for klubber, og det er viktig med et godt nettverk. For en agent handler også arbeidet om å finne nye talentfulle fotballspillere til klubber. Det innebærer at agenter må følge godt med på spillermarkedet og ha et «trent» øye for å oppdage talent. ¹⁸

Hva slags betydning hadde agenter for karrierene til disse islandske fotballspillerne? For informantene har agentene ikke spilt en stor rolle i deres fotballkarriere. Som Ágúst sier veldig fint: *Jeg har gjort alt selv. Det er både positivt og negativt. Jeg kunne helt sikkert fått høyere lønn (Ágúst)*. Pálmi forteller at hans erfaring med agenter er lik Ágúst sin erfaring. Han ordnet det meste i forhold til overgangene selv. Agentene var bare tilstede ved kontraktsforhandlingene. Hverken Indridi eller Rúnar mener at agentene har satt fart i karrieren deres. Indridi har en agent som er hans beste venn som han stoler helt og fullt på. Rúnar har klare meninger om hvordan agentene arbeider;

Jeg har ikke, i mitt tilfelle, hvordan kan jeg si det, at hvis noen hadde noe til meg da ble jeg kontaktet. Det er fortsatt sånn. Jeg er egentlig veldig skeptisk til agenter for å si det sånn. (Rúnar)

Indridi har en liknende historie å fortelle. Han har møtt dårlige agenter som har ødelagt overganger på grunn av misforståelser overfor andre agenter. Han stoler ikke på agenter og sier at det er mange agenter der ute som arbeider utfra egne interesser. Han trekker frem et eksempel

---

¹⁸ <https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/21004/49402.pdf?sequence=1>

da han ble kontaktet av Lillestrøm. Agenten fungerte som mellomledd mellom klubben og han som fotballspiller. Agenten arbeidet ikke direkte for Indridi, men hjalp partene å komme til enighet om kontraktforslag.

5.2.4 Forholdet mellom klubb og utdanningssystem

Ifølge Sæther (2017) er hovedutfordringen kombinasjonen av usikkerheten ved å satse på idrett, og den totalbelastningen dette medfører i hverdagen. Spillere må i denne fasen ta viktige valg for sin videre satsing på fotballen og yrkesvalg generelt. Hverdagen hos Ágúst og Rúnar var i perioden som juniorspillere var veldig belastende - spesielt for Rúnar. Han representerte Island på de aldersbestemte landslagene, og spilte og trente både med junior- og seniorspillerne i klubben. Dette førte i realiteten til at han valgte bort skolen og satset all sin tid på fotballen.

Da informantene valgte å satse på fotball fra junioralderen var det lite støtte å få fra utdanningssystemet. Det var ingen kommunikasjon og samarbeid mellom klubbene og skolene i forhold til det å legge til rette for utvikling av toppidrettsutøvere. Noen få videregående skoler hadde idrettslinjer. Alle informantene hadde problemer med skolesatsingen på videregående skole.

5.2.5 Anlegg

I informantenes fotballperiode da de var barn/ungdom fikk de spille på grus-, gress, kunstgress. Den første kunstgressbanen som ble brukt som godkjent fotballbane, var i «Hallarflöt» i Laugardal 1983. Den fikk navnet «Gervigrasvöllurinn i Laugardal». Banen var i begynnelsen mye i bruk, men var ubrukelig i 1990. Den ble brukt som treningsfelt og det ble spilt kamper i lavere divisjoner. Mange skader på banen kan direkte føres tilbake til det dårlige underlaget. Den var alt for hard på overflaten. Neste generasjon kunstgress kom i Kópavogur 1990. Flere nye kunstgressbaner ble bygd hos klubbene Haukar og Leiknir. Alle informantene spilte fotball i sin barn- og ungdomstida på første generasjon kunstgress på Island. Disse banene ble også benyttet til trening og kamp i lavere divisjoner. Etter 2000 årsskiftet ble det bygd ballbinger og

små kunstgressbaner over hele Island. I dag er det en klubb i øverste divisjon, Valur som har kunstgressbane som sin hjemmebane.¹⁹

Alle de fire utøverne har meninger om anlegg. Ikke alle er enige i at utviklingen av anlegg har vært til det beste, og da spesielt i forhold til karakteren til spilleren. Spørsmålet er hva slags betydning anleggene hadde for informantene sin faglige utvikling. Rúnar og Ágúst er de eldste av informantene og kunstgress baner var helt i startfasen på Island når de begynte med senior fotball. Dette mener Ágúst;

Før var vi ute, det var mye løping, styrketrening, og mye mer fysisk trening. Vi var liksom litt mere krigere. I dag er det mange talentfulle spillere, men som jeg synes mangler litt karakter. De har trent mye inne, vært litt beskyttet, og fått mye gratis. (Ágúst)

Før kunstgressbaner/haller og binger ble anlagt på Island, var muligheten for å trene fotball på et godt underlag begrenset. Det var ofte sånn at unge utøvere om sommeren trente og spilte fotball utendørs og om vinteren spilte basketball eller håndball innendørs. Når kunstgressbaner ble anlagt, ble det endring i treningsformer. Fotballtreninger kan gjennomføres hele året på bekostning av andre vinteridretter. Pálmi forteller:

Om vinteren trente vi i gymhus. Vi var faktisk veldig dyktige i innendørsfotball på den tida. Når sommeren nærmet seg, prøvde vi å finne et gressområde vi kunne bruke for å spille fotball. Vi hadde noen turneringer i innendørsfotball, og det tror jeg at jeg har tjent på i ettertid (Pálmi)

Han trekker også frem betydningen anlegg har hatt for sin egen fremgang. *Da jeg flyttet til Akureyri og begynte i KA var det stor forandring med anleggene. De hadde gode gressbaner, fotballhall og kunstgressbaner (Pálmi).*

Alle informantene trekker frem at de om sommeren spilte fotball på relativt dårlige kunstgressbaner. De to eldste informantene hadde også spilt på grusbaner. Gressbaner var også i bruk, men disse ble ofte spart til de viktige kampene. Om vinteren var også gymhusene mye i bruk for innendørsfotball. Gymhusene på Island var bygd for ballspillene handball- eller basketball, og fungerte nærmest som flerbrukshall.

---

¹⁹ http://www.ksi.is/media/mannvirki/mannvirkjanefnd_januar_2006.pdf

5.2.6 Media

Mediene kan ofte oppleves som en sperre for talentutvikling dersom utøverne plutselig får mye oppmerksomhet. Det kan ofte virke som en stressfaktor (Henriksen, 2011). Informantene kommenterte i intervjuene aldri noe om medias betydning i forhold til utviklingen deres i fotball. Ifølge Rúnar var det liten mediedekning da de vokste opp og spilte barne- og ungdomsfotball. Det var ingen form for blogging eller facebook som det er nå. Rúnar sin sønn er keeper på det islandske landslaget og han facetimer daglig med sin far. Rúnar synes at mediedekningen er mye større nå enn da han var yngre. Det var ikke noe form for medienettverk som det er i dag. Som Rúnar kommenterer;

Jeg er på facebook eller facetime med min sønn daglig og prøver å hjelpe han med sine valg hvis han trenger det. (Rúnar)

Ifølge Henriksens studie om seilerne, inviterer Seilerunionen aviser og TV til store begivenheter, og hjelper de unge utøverne med å få oppmerksomhet om deres sport. De prøver å hjelpe talentene med langsom tilvenning til rampelyset. Seilerne derimot, opplevde ofte mediene som en barriere i deres talentutvikling. De fokuserer ikke nok på utøverne og mediene kan oppleves som stressfaktor for talentene.

5.2.7 Sammendrag makromiljøet

Jeg finner at makromiljøet hadde påvirkning på utviklinga til informantene. Fotballforbundet (KSÍ) hadde en særlig sterk påvirkning på treninger og konkurransenivå, ettersom særlig tre av spillerne som juniorer ble tatt ut til å spille i en rekke av turneringer for aldersbestemte landslag. Rollemoellene var ofte eldre seniorspillere som fungerte som trenere for aldersbestemte lag. Da utøverne debuterte i seniorklassen, spilte de av og til sammen med rollemoellene på A-laget. De trekker frem at dette var gunstig med hensyn til formidling og overføring av fotballerfaring til unge talenter. Informantene oppgav at agenter hadde liten betydning for deres overganger mellom klubber og deres utvikling som fotballspillere. Agentene fungerte bare som et redskap for å skrive under kontrakt i forbindelse med overgang til ny klubb. I overgangen fra junior til senior var det fravær av samarbeid mellom forbund/klubb og utdanningssystemet. Det fantes idrettslinjer på noen videregående skoler, men disse samarbeidet ikke med forbund/klubb. Alle informantene satset på fotballen og hadde liten interesse og tid til skolearbeid. Det ble spilt på grus-, gress- og kunstgressbaner. Alle informantene trente og spilte på kunstgressbaner i sin ungdom, men kvaliteten på førstegenerasjons-banedekket var

begrenset. Kunstgressbanene hjalp til med å forlenge trening- og konkurransesesongen utendørs.

5.3 Oppsummering

I studien har jeg identifisert ulike miljøforhold som hadde innvirkning på unge islandske fotballspillers karriereutvikling og overgang fra amatørspill på Island til proffspill i Skandinavia. Empirien viser at elementer i mikromiljøet rundt en spiller har hatt en større påvirkning for utviklinga enn elementer i makromiljøet. Noe som går igjen hos samtlige informanter er at alle trakk frem den gode støtten for sine valg i barne- og ungdomstida fra familien. Klubbkamerater, venner, trenere, og deltakelse i andre idretter hadde også stor påvirkning på utviklingen. Det som er mest oppsiktsvekkende er at skolen ble nedprioritert i barne- og ungdomsårene. Som informantene fortalte, fikk de støtte fra sine foreldre. Det innebar et valg om å følge sine interesser om å satse på idrett, selv om det gikk på bekostning av utdanning. For spillerne var det en vanskelig kombinasjon å satse både på idretten og satse på skolen. En studie av et annet utviklingsmiljø viste at mange av seilerne så på utdanning som en barriere for deres utvikling (K. Henriksen, Stambulova & Roessler, 2010a).

I forhold til stemmene til informantene, er det tilsynelatende at det er elementer som ikke har stor påvirkning på utviklingen. Alle trekker frem at Fotballforbundet (KSÍ) ikke direkte har hatt så stor betydning for utviklingen av deres fotballkarriere. Det er en kjensgjerning at KSÍ har vært arkitekten bak kunstgressrevolusjonen på Island, men en anleggsutbygging som kanskje kom for seint ifølge noen av informantene. Det er mange tiltak som KSÍ har gjort for islandsk fotball, men ifølge informantene berørte disse ikke dem direkte i forhold til spillerutviklingen. Da de var barn/ungdommer var det ikke mange kunstgressbaner på Island. Alle opplevde å spille på førstegenerasjons-kunstgress. Kunstgresset var hardt og det oppstod mange skader. Kunstgressbanene forlenget sesongen og de fikk trene mer fotball enn de tidligere hadde kunnet. Uansett hadde informantene forhold til å spille fotball eller drive med andre aktiviteter. Alle utøverne trekker frem at de fysiske omgivelsene var avgjørende for deres utvikling, da alle hadde lett tilgang til fotballanlegg i nærheten av hjem og skole. I ettertid mener de at kunstgressbanenes spredning har vært positiv for utvikling av spillet. Når det gjelder utviklingen og moderniseringen av fotballanlegg, så forteller ingen av informantene at anleggene hadde noen avgjørende betydning for dem. De fant seg til rette med de fysiske omgivelsene som var tilgjengelig, og spilte ofte ute under dårligere forhold enn det som er dagens standard.

Det som berører informantene direkte er at de ble tatt til aldersbestemte landslagene. Det innebar samlinger, reiser og turneringer. Dette forsterker mine funn i forhold til Henriksen forskning i det danske seilermiljøet 49er – landshold. Han finner at forbundet hadde en sterk innvirkning på hele seilermiljøet og hadde en stor rolle med å planlegge karrieren til talentene videre. Henriksen trekker frem utdanning, organisering av trening og valg i talentgruppe og på landslaget. Forbundet kan også støtte økonomisk og hjelpe til med materielle ting i forhold til f.eks. billån (K. Henriksen mfl., 2010a). Jeg finner at særlig forbundets organisering av trening og uttak til aldersbestemte landslag hadde stor påvirkning i ungdomsperioden til informantene mine.

Ifølge Carlson sin studie om talenter innenfor tennis, trente tennisspillerne med sine rollemodeller som hadde nådd helt til topps i sporten. Dette motiverte talentene til å satse videre ettersom de så at det kanskje ikke var umulig å nå dit selv (Carlsen, 2007). Også i seilermiljøet Henriksen forsket på, jobbet talentene tett med eliteseilere - som var deres nære rollemodeller (Henriksen, 2011). Ifølge informantene mine hadde rollemodeller også påvirkning på deres utvikling i fotballen. Rollemodellene var ofte herrelagstrenerer som de så opp til. Noen av informantene spilte seniorfotball med sin rollemodell og ungdomstrener senere i karrieren.

Ingen av informantene hadde brukt agenter aktivt for å tilby sine tjenester på spillermarkedet. Alle fire informantene satset på fotballen og nedprioriterte skolen. Dette kan forstås på bakgrunn av at det ikke var etablert samarbeid mellom skole og klubb/KSÍ. Henriksens funn om seilerne skiller seg fra fotballtalentene på Island. Hvis seilerne får problemer i forhold til skolen, blir seilerunionen Team Danmark kontaktet. Unionen har god dialog med utdanningssystemet og kan ofte hjelpe seilerne hvis de får problemer med å gjennomføre skolearbeidet (Henriksen, 2011). Henriksen sin studie IFK Växjö idrettsklubb finner at mange av skolene hjalp utøverne med satsingen i idretten. Treningene var organisert på den måten at ikke ble kollisjon mellom idrett og skole (K. Henriksen mfl., 2010b). På Island fantes det ingen tilrettelegging av samarbeid mellom skole og idrett i utviklingsmiljøene til spillerne. Dette kan forklare at spillerne måtte velge mellom enten å satse på idrett eller å fullføre utdanningen.

Breivik og Gilberg (1999) hevder at forskjellen mellom utøvere sitter mer i hodet enn i beina. De mener det kanskje er konkurranseinstinktet og psyken som er avgjørende. Mange tenker kanskje at det å oppnå en profesjonell fotballkarriere kun er opp til spilleren selv, og hans vilje til å gjøre den jobben som kreves. Men det trengs nok støtte og kunnskap fra folk rundt. Ifølge Sæther (2017) er spillerne allerede fra barndommen avhengig av mange bidragsytere, som

foreldre og breddeklubben, mens de fra ungdomsalderen i større grad blir mer avhengig av kompetente klubber og trenere, og hvor de er deltakere i gode utviklingsmiljøer der de får tilgang til ressurser og blir utfordret til å utvikle seg.

Ágúst, Pálmi og Rúnar ble profesjonelle fotballspillere da de var i begynnelsen av 20-årene. Indridi var 18 år gammel da han skrev under sin første profesjonelle kontrakt. Da Indridi ble kontaktet av Lillestrøm var det en agent som var mellomledd mellom klubbene Lillestrøm og Knattspyrnufélag Reykjavíkur(KR).

Ifølge Rúnar kan grunnen til at noen spillere valgte å reise senere, være at de beste fotballspillerne på Island fikk bonuspenger fra klubben sin. Selv ble han ettertraktet av andre klubber og da valgte klubben å betale et bonusbeløp ut sesongen. Det utviklet seg slik at klubben hjalp til med å ordne med jobb som kunne kombineres med fotballsatsningen.

Ágúst mener at islandske fotballspillere er nødt til å jobbe veldig hardt for å nå langt. Han tror også at Islendingene er veldig selvstendige, og at det er en god kvalitet for å komme seg videre i karrieren. Han mener at Islendingene har sterk karakter når de har satt seg store mål.

6 Oppgavens svar

I denne studien har jeg undersøkt om det er forhold ved utviklingsmiljøer som forklarer hvorfor så mange islandske fotballspillere migrerer til utlandet. Jeg var nærmere interessert i å undersøke om det var bestemte miljøfaktorer i utviklingsmiljøer i ungdomstiden som kunne bidra til å forklare denne migrasjonen. Gjennom en kvalitativ studie har målet vært å skape en dypere forståelse for dette fenomenet; hvorfor utvikles det så mange talentfulle spillere som får kontrakt i utlandet innenfor strukturer som er svært begrenset og lite profesjonaliserte. I oppgaven har jeg forsøkt å svare på følgende problemstilling:

Hvilke miljøforhold er av betydning for utvikling av mannlige islandske spillere som først fikk kontrakt i en profesjonell klubb i Norge?

Studien viser at familiestøtte har en stor betydning for utvikling av mannlige islandske fotballspillere. Alle informantene gir uttrykk for dette. Familien støttet opp med satsingen til fotballen selv om det var på bekostningen av skolen. Alle mikromiljø-faktorene har betydning for utviklingen, utenom skolesatsingen. Man kan stille spørsmål ved om bedre støtte fra utdanningssystemet og skolen hadde hjulpet informantene med å enklere kombinere skolegang med fotballsatsingen.

Det var gode relasjoner og tette bånd mellom familie, klubb, trenere, venner og andre idrettsmiljø. De gode relasjonene påvirket informantene på positiv måte og hjalp de videre i fotballkarrieren

Innenfor makromiljøet er det fotballforbundet som har størst betydning for informantene.

Hvilke relasjoner i klubbmiljøet har betydning for spiller utvikling?

Innenfor mikromiljøstrukturen er det flere forhold som har betydning for mannlige islandske spillere som først fikk kontrakt med profesjonell klubb i Norge. En viktig faktor er familien - både foreldre og søsken. Klubben, venner og relasjoner med trenere har også stor betydning for informantene. Relasjoner i klubbmiljøet har betydning for spillerutvikling hos informantene. Klubbene skaper gode aldersbestemt trenere og det er gode relasjoner med foreldrene og klubbene. Informantene kunne spille fotball etter skoletid dersom klubbene hadde anleggene åpen for de som ville spille fotball.

Hvilke kulturelle forhold i forbundet har betydning for spillerutvikling og talentutvikling?

Av makromiljø strukturen er det Fotballforbundet (KSÍ) og anlegg som ligger i nærheten av deres bosted eller skole. Fotballforbundet bygde alle fotballanleggene i hele landet og i forhold til spillerutvikling og talentutvikling hadde forbundet en betydning for informantene, selv om anleggene ikke hadde samme standard som anleggene som var bygd rundt 2000-årsskiftet. Informantene var ofte tatt ut på aldersbestemte landslag, var med på samlinger og reiser med landslagene. Der fikk de trene med de beste i landet og spille internasjonale landskamper på høyt internasjonalt nivå

Hvordan gikk det så med spillerne etter at den profesjonelle karrieren i utlandet tok slutt i utlandet?

Ingen av informantene fullførte vanlig skolegang under oppveksten på Island før de fikk jobb utenlands. Gjennom hele den profesjonelle karrieren, sto fotballen i fokus. Felles for spillerne var at de under utenlandsoppholdet ikke skaffet seg annen utdanning eller fullførte videregående skole. Felles for spillerne er at de har og har hatt ulike jobber innenfor fotballfeltet etter at de flyttet tilbake til Island. I 2018 jobber tre av spillerne som trenere. To av dem er engasjert som trenere for herrelag i den øverste divisjonen på Island. Én av dem jobber for Knattspyrnufélag Reykjavíkur (KR), og den yngste informanten spiller fremdeles aktivt for samme klubb.

6.1 Videre forskning

I undersøkelsen er det fire informanter som beskriver sin fotballkarriere. Det er et lite utvalg og funnene i denne studien kan ses på som en veiledning på hvordan ting er i perioden fra slutten av nittiårene og starten av totusenåret. Flere informanter og fotballspillere som er i starten av sin karriere kan være mulige kandidater for en potensiell ny studie med samme metodebruk.

Mentaliteten har vært diskutert av alle informantene og forskjellige synspunkt er drøftet. Det har vært sagt at islandske fotballspillere har en sterk karakter. For å eventuelt måle mentaliteten i en annen studie, må andre metoder tas i bruk.

Mentaliteten kan også undersøkes av islandske landslagsspillere for damer. De har vært med på EM-sluttspill som det islandske herrelandslaget. I den forskningen kan man se om det er fellestrekk mellom dame- og herrespillere. I undersøkelsen kan migrasjonen hos damespillerne studeres og man kan se på om det er fellestrekk med islandske herrelagsspillerne.

Referanser

- Agergaard, S. & Ronglan, L. T. (2015). Player migration and talent development in elite sports teams: A comparative analysis of inbound and outbound career trajectories in Danish and Norwegian women's handball. *Scandinavian Sport Studies Forum*, 6, 1-26.
- Carlson, R. (2007). Från talang till firad stjärna - vilka blir bäst? *Svensk idrottsforskning*, (1), 10-15.
- Darby, P. (2007). African Football Labour Migration to Portugal: Colonial and Neo - Colonial Resource. *Soccer & Society*, 8(4), 495-509.
<https://doi.org/10.1080/14660970701440774>
- Elliott, R. (2016). Football's Irish exodus: Examining the factors influencing Irish player migration to English professional leagues. *International Review for the Sociology of Sport*, 51(2), 147-161. <https://doi.org/10.1177/1012690213519786>
- Eyolfsson, S. (2007). How can Iceland produce so many professional football players? Hentet fra http://www.ksi.is/media/fraedsla/How_can_Iceland_produce_so_many_professional_football_players.pdf
- Eyolfsson, S. (2010). Icelandic Football, the development of Icelandic players and coach education in Iceland. Hentet fra <http://sportspath.typepad.com/files/how-can-iceland-produce-so-many-professional-players-sept-2010-ppt.pdf>
- Gilberg, R. & Breivik, G. (1999). *Hvorfor ble de beste best?: Barndom, oppvekst og idrettslig utvikling hos 18 av Norges mestvinnende idrettsutøvere*. Oslo: Norges idrettshøgskole.
- Gylfi setur frábært fordæmi með því að hvorki drekka né reykja. (2017, 25. oktober). *DV*. Hentet fra <http://www.dv.is/>
- Halldorsson, V. (2017). *Sport in Iceland: How small nations achieve international success* (Routledge focus on sport, culture and society). London: Routledge.
- Henriksen, K. (2011). *Talentudviklingsmiljøer i verdensklasse*. København: Dansk psykologisk forlag.

- Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K. K. (2010a). Holistic approach to athletic talent development environments: A successful sailing milieu. *Psychology of Sport and Exercise*, 11(3), 212-222. <https://doi.org/10.1016/j.psychsport.2009.10.005>
- Henriksen, K., Stambulova, N. & Roessler, K. K. (2010b). Successful talent development in track and field: Considering the role of environment. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 20(s2), 122-132. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2010.01187.x>
- Jacobsen, D. I. (2003). *Forståelse, beskrivelse og forklaring: Innføring i samfunnsvitenskapelig metode for helse- og sosialfagene*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Jacobsen, D. I. (2015). *Hvordan gjennomføre undersøkelser? Innføring i samfunnsvitenskapelig metode* (3. utg.). Oslo: Cappelen Damm akademisk.
- Johannessen, A., Tufte, P. A. & Christoffersen, L. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg.). Oslo: Abstrakt.
- Johansen, B. T., Høigaard, R. & Fjeld, J. (Red.). (2009). *Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.
- Jónasson, S. (2016). *Hvað einkennir góðan umboðsmann í knattspyrnu?* Hentet fra <https://skemman.is/bitstream/1946/24626/1/Starf%20umbo%C3%B0smannsins.%20Sveinbj%C3%B6rn%20J%C3%B3nasson.pdf>
- KSI. (2017). Hentet fra <http://www.ksi.is/mannvirki/sparkvellir/>
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2009). *Det kvalitative forskningsintervju* (2. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Kvale, S. & Brinkmann, S. (2015). *Det kvalitative forskningsintervju* (3. utg.). Oslo: Gyldendal akademisk.
- Markula, P. & Silk, M. (2011). *Qualitative research for physical culture*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Nilssen, V. L. (2012). *Analyse i kvalitative studier: Den skrivende forskeren*. Oslo: Universitetsforlaget.
- Sæther, S. A. (2017). *De norske fotballtalentene: Hvem lykkes og hvorfor?* Oslo: Universitetsforlaget.
- Thagaard, T. (2013). *Systematikk og innlevelse: En innføring i kvalitativ metode* (4. utg.). Bergen: Fagbokforlaget.
- Thoresen, I. (2017). Jeg ser muligheter. Dette er en utfordring jeg liker. *Fotballtreneren*, (2), 59-60.

Widerberg, K. (2001). *Historien om et kvalitativt forskningsprosjekt: En alternativ lærebok*.
Oslo: Universitetsforlaget.

Vedlegg

Vedlegg 1. Intervjuguide

Vedlegg 2. Forespørsel om å delta i intervju

Vedlegg 3. Samtykkeerklæring

Vedlegg 4. Oversikt over islandske spillere fordelt på klubb i utlandet pr. 01.08.17

Vedlegg 5. Oversikt over den Islandske troppen som spilte i sluttspillet i EM i 2016.

Vedlegg 1. Intervjuguide

Løst prat (ca. 5 min).

- * Uformell prat. Informere og spørre om bruk av opptaker.

Informasjon (5-10 min.).

- * Si litt om temaet for undersøkelsen (bakgrunn, formål).
- * Jeg forklarer hva intervjuet skal brukes til og forklarer taushetsplikt og anonymitet.
- * Spør om noe er uklart og om respondenten har noen spørsmål.
- * Informerer om evt. opptak, sørge for samtykke til evt. opptak.
- * Start opptak.

Intervju starter

Bakgrunns-spørsmål

Når er du født? (eksakt –mnd. Årstall)

Arbeidssituasjon i dag?

Hvor bor du?

Hvilken utdanning har du?

Familiestatus?

Hvilke klubber har du spilt for?

Hvor er du født?

I hvilken klubb begynte du å spille fotball?

TEMA

Treningsmiljø og støttende relasjoner:

Hvordan vil du beskrive barndommen og oppvekstvilkårene dine?

Når og hvorfor begynte du å spille fotball?

Ble du ansett som et talent i miljøet – Hvis ja si litt mer om det?

Hvordan oppfatter du selv hvorfor du eventuelt ble sett som et talent?

Evt. oppfølgingsspørsmål: Var det et resultat av treningsvillighet eller hva?

Drev du med flere idretter enn fotball i ungdomsårene?

Hvis du drev med flere idretter, når valgte du fotball som hovedidretten?

Hadde du rollemodeller som fotballspiller?

Fortell om hvem som støttet mest opp om din fotballaktivitet i barne- og ungdomsårene?

Hvordan var støtten fra foreldrene dine?

Var /er foreldrene involvert i fotball og i idrett generelt?

Har du søsken som har påvirket fotballkarrieren din på en positiv eller negativ måte? Evt. hvordan?

Hvordan har dine venner påvirket deg i fotballkarrieren?

Klubben:

Hvordan har klubbene og klubbenes opplegg påvirket din karriere?

Oppfatter du at klubben var god på å utvikle unge spillere og eventuelt hvordan?

Krets-/landslag:

Var du med på kretslag/landslag? Evt. hvilke – når og hvor lenge?

Trenere:

Hvilken var din «favoritt» blant de trenerne du hadde i ungdomsårene – og hvorfor? Beskriv hvilke egenskaper han hadde?

Har du alltid fått «kvalifiserte» trenere? Og hvilke kvalifikasjoner har de hatt? (I forhold til trener utdanning)

Skole:

Hvordan gikk det å kombinere skole og fotball?

Hvordan forholdt skolen seg til fotballsatsingen?

Idrettsanlegg:

Fortell litt om Hvordan har du opplevd baneforholdene og anleggssituasjonen i barne- og ungdomsårene?

Hvilke anlegg /baner trente dere på?

Var det helårsanlegg/fotballhall?

Agenter:

Har du brukt agent og hvor gammel var du når du hadde bruk for agent?

Ev. hvor mange agenter har du hatt?

Oppsummering (15 min.)

Oppsummering

Er det noe du vil legge til?

Vedlegg 2. Forespørsel om å delta i intervju i forbindelse med masteroppgave

Mitt navn er Arni Huxley Olafsson, og jeg er masterstudent på UiT Norges arktiske universitet. Jeg holder på med en masteroppgave som handler om rammebetingelser for suksess blant islandske fotballspillere og er en studie av mulige miljøfaktorer som bidrag til en proffkarriere hos utvalgte islandske fotballspillere i Norge. Dette prosjektet skal vise frem forskjellige miljøfaktorer som kan hjelpe til med å utvikle utøvere til en bedre fotballspiller på internasjonalt nivå. Jeg skal undersøke ulike forhold som sosial bakgrunn, familieforhold, skole, klubb og trenersituasjon, det islandske fotballforbundet (KSI), treningsanlegg, agenter og betydningen av rollemodeller.

For å finne ut av dette, ønsker jeg å intervju tidligere landslagsspillere og to nåværende landslagsspillere. Du er en av de jeg ønsker å intervju, og jeg vil derfor herved spørre deg om du tenke deg å delta i denne undersøkelsen?

Spørsmålene vil hovedsakelig dreie seg om egne opplevelser og erfaringer knyttet til din fotballkarriere. Jeg ønsker å bruke en digitalopptaker for å kunne bevare intervjuet i sin helhet.

Intervjuet vil ta ca. en time og vi må avtale tid og sted for intervjuet.

Det betyr at du når som helst og uten å oppgi noen grunn kan trekke deg fra intervjuet.

Håper å høre fra deg om du ønsker å delta i studien.

Du kan ta kontakt enten via telefon eller e- post (se under).

Med vennlig hilsen

Arni Huxley Olafsson

Tlf: 47 91362543

e-post: arni.huxley.olafsson @ffk.no.

Vedlegg 3. Samtykkeerklæring

Samtykkeerklæring Pálmi Rafn Pálmason

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt informasjonen om studien og jeg ønsker å være informant i denne studien.

Signatur..... *Palmi R. Palmason* .....

Samtykkeerklæring Indriði Sigurdsson

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt informasjonen om studien og jeg ønsker å være informant i denne studien.

Signatur..... *Indriði Sigurdsson* .....

Samtykkeerklæring Águst Gylfason

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt informasjonen om studien og jeg ønsker å være informant i denne studien.

Signatur..... *Águst Gylfason* .....

Samtykkeerklæring Rúnar Kristinsson

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt informasjonen om studien og jeg ønsker å være informant i denne studien.

Signatur..... *Rúnar Kristinsson* .....

Vedlegg 4. Oversikt over islandske spillere fordelt på klubb i utlandet pr. 01.08.17

Spiller (topp)	Klubb	Land
Matthías Vilhjálmsson	Rosenborg, Trondheim.	Norge
Gudmundur Kristjánsson	IK Start, Kristiansand.	Norge
Aron Elís Þrándarson	Aalesund FK	Norge
Daníel Leó Grétarsson	Aalesund FK	Norge
Adam Örn Arnarson	Aalesund FK	Norge
Aron Sigurdarson	Tromsø IL	Norge
Vidar Ari Jónsson	SK Brann	Norge
Björn Sigurdarson	Molde FK	Norge
Ingvar Jónsson	Sandefjord Fotball	Norge
Samúel Kári Fridjonsson	Vålerenga Oslo	Norge
Kristinn Jónsson	Sogndal	Norge
Óttar Magnús Karlsson	Molde FK	Norge
Gylfi Thor Sigurdsson	Swansea City	England
Jóhann Berg Gudmundsson	FC Burnley	England
Jón Dadi Bödvarsson	Wolverhampton	England
Aron Gunnarsson	Cardiff City	England
Ragnar Sigurdsson	FC Fulham	England
Birkir Bjarnason	Aston Villa	England
Axel Oskar Andresson	FC Reading U23	England
Jón Dagur Thorsteinsson	Fulham U23	England
Atli Hrafn Andrason	FC Fulham U18	England
Alfred Finnbogason	FC Augsburg	Tyskland
Rúrik Gíslason	FC Nürnberg	Tyskland
Hjörtur Logi Valgardsson	Örebro SK	Sverige
Arnór Smárson	Hammerby IF.	Sverige
Birkir Már Sævarsson	Hammerby IF	Sverige
Ögmundur Kristinsson	Hammerby IF	Sverige
Kristinn Steindórsson	GIF Sundsvall	Sverige
Jón Gudni Fjóluson	IFK Norrköping	Sverige
Haukur Heidar Hauksson	AIK Solna	Sverige
Árni Vilhjálmsson	Jönköping Södra IF.	Sverige
Kristinn Freyr Sigurdsson	GIF Sundsvall	Sverige
Elías Már Ómarsson	IFK Göteborg	Sverige
Alfons Samsted	IFK Norrköping	Sverige
Arnar Bragi Bergsson	IK Oddevold	Sverige
Alfons Samst	IFK Norrköping	Sverige
Arnar Bragi Bergsson	IK Oddevold	Sverige
Arnór Sigurdsson	IFK Norrköping	Sverige
Gudmundur Thórarinsson	IFK Norrköping	Sverige
Kristófer Eggertsson	ISK Eskilstuna	Sverige
Hallgrímur Jónasson	Lyngby BK	Danmark
Hannes Thór Halldórsson	Randers FC	Danmark
Rúnar Alex Rúnarsson	FC Nordsjælland	Danmark
Victor Pálsson	Esjbjerg fB	Danmark
Kjartan Finnbogason	AC Horsens	Danmark
Elmar Bjarnason	Aarhus GF	Danmark
Björn Daníel Sverrisson	Aarhus GF	Danmark
Fredrik Schram	FC Roskilde	Danmark
Hjörtur Hermannsson	Brøndby IF	Danmark
Eggert Gunnthór Jónsson	Sønderjyske	Danmark
Kolbeinn Sigthórsson	Nantes FC	Frankrike
Emil Hallfredsson	Udinese Calcio	Italia
Ari Freyr Skúlason	KSC Lokeren	Belgia
Sverrir Ingi Ingason	FC Granada	Spania
Rúnar Már Sigurjónsson	Grasshopper Club Zürich	Sveits
Arnór Ingi Traustason	Rapid Wien	Østerrike
Vidar Örn Kjartansson	Maccabi Tel Aviv	Israel
Hólmar Örn Eyjólfsson	Maccabi Haifa	Israel
Ólafur Ingi Skúlason	Karabukspor	Tyrkia
Albert Gudmundsson	PSV Eindhoven II	Nederland
Viktor Karl Einarsson	AZ Alkmaar II	Nederland
Julius Magnusson	SC Heerenveen U19	Nederland
Birkir Heimisson	SC Heerenveen U17	Nederland

Kristofer Ingi Kristinsson	Willem II Tilburg II	Nederland
Kolbeinn Birgir Finnsson	FC Groningen U19	Nederland
Sölvi Ottesen	Buriram Unitet	Thailand

Spiller (Bredde)	Klubb	Land
Dagur Dan Thórhallsson	KAA Gent II, Belgia	Belgia
Halldór Arnarsson	USV Hercules	Nederland
Heidar Geir Júlíusson	IK Gauthiod	Sverige
Max Eggertsson	IS Halmia	Sverige
Bjarni Mark Anonsson	Kristianstads	Sverige
Hannes Sigurdsson	Egersunds IK	Norge
Sverrir Hilmar Gunnarsson	Husøy & Føyndland IF	Norge
Ásgeir Thór Ingólfsson	Hønefoss BK	Norge
Marko Valdimar Stefánsson	Hønefoss BK	Norge
Hrannar Mar Vignisson	MSIL	Norge
David Sigurdsson	MSIL	Norge
Ingólfur Örn Kristjánsson	SK Herd	Norge
Atli Heimisson	Heggedal	Norge
Armann Ingthorsson	Vestfossen IF	Norge
Unnar Brimar Gudjonsson	Åssiden IF	Norge
Daniel Hjaltason	Modum FK	Norge
Ásgeir Örn Ólafsson	Hasle-Løren IL	Norge
Jon Haukur Haraldsson	Skavøypoll IL	Norge
Gestur Arnar Gylfason	Jølster IL	Norge
Kristófer Atli Bjarnason	Algard FK	Norge
Halldór Broddi Thorsteinsson	Algard FK	Norge
Torleif Gestur Sigurdsson	Torridal IF	Norge
Egill Örn Arnarson	Buøy IL	Norge
Kjartan Steinar Kjartansson	Klepp IL	Norge
Alexander Bjarki Kristinsson	Klepp IL	Norge
Ágúst Helgi Jónsson	Dale IL	Norge
Steingrímur Ingi Gunnarsson	Steinkjer FK	Norge
Gunnar Brynjarsson	Fiksdal/Rekdal BK	Norge
Brynjar Frans Gunnarsson	Fiksdal/Rekdal BK	Norge
Sigurdur Runar Asgeirsson	Kåsen IL	Norge
Kristjan Tor Kristjánsson	Kåsen IL	Norge
Thorarinn Brynjar Kristjánsson	Kåsen IL	Norge
Birgir Agust Pálsson	Østsiden IL	Norge
Birgir Gauti Jonsson	Fet IL	Norge
Bjarki Runar Joninsson	Falk/Borre SK	Norge
Svein Ingi Astvaldsson	Hvaler IL	Norge
Tomas Ari Einarsson	Bygdø Monolitten Idrettslag	Norge
Gunnar Reynir Einarsson	Skeid	Norge
Storm Einarsson	Jerv FK	Norge
Helgi Gudnason	Huk FK	Norge
Aron Gudnason	Oltedal FK	Norge
Gudni Geir Eyvarsson	Vard Haugesund SK	Norge
Kormakur Helgi Hauksson	Lillehammer Fotballklubb	Norge
Skuli Kristjánsson	Stridsklev IL	Norge
Kjartan Gunnar Hrafnkelsson	Baune SK	Norge
Reynir Hrafnkelsson	Haugar SK	Norge
Gauti Ragnarsson	Lövenstad	Norge
Gudlaugur Ragnarsson	Ölen IL	Norge
Hjörtur Smari Ólafsson	Nymark IL	Norge
Brynjar Smari Ríkhartsson	Askim FK	Norge
Daniel Smari Antonsson	Balestrand IL	Norge
Dadi Freyr Ólafsson	Hinna IL	Norge
Elvar Ólafsson	Förde IL	Norge
Arni Halldorsson	Vestfossen IF	Norge
Ask Elias Halldorsson	Hommelvik IL	Norge
Valtyr Halldorsson	Gneist IL	Norge
Halldor Halldorsson	Lurøy Fotballklubb	Norge
Snorri Pall Gunnarsson	Bygdø Monolitten Idrettslag	Norge
Jonas Thor Bjarnason	Askim FK	Norge
Palmi Ólafur Bjarnason	Sand	Norge
Thordur Rafn Bjarnason	Linderud IL	Norge
Finnbogi Arnason	Oppsal IF	Norge
Sindri Jóhannsson	Oslo Døves SK	Norge
Sindri Thor Thorsteinsson	Sandfjord Ballklubb	Norge
Mani Mariansson	Ås IL Fotball	Norge
Aron Mani Gudbjarnarson	Sæbø IL	Norge

Asgrimur Hervin Ivarsson	Alta IF	Norge
Axel Mani Robertsson	Bømlo IL	Norge
Magnus Orri Axelsson	Elverum	Norge
Bjarki Gudmundsson	Øyer-Tretten IF	Norge
Bjarki Mar Hafthorsson	Muskel Fotballklubb	Norge
Elvar Bjarki Fridriksson	Eik IF Tönsberg	Norge
Bjarki Thor Gudmundsson	Blaker	Norge
Bjarni Gunnarsson	Hokksund IL	Norge
Johann Freyr Gudmundsson	Sørum	Norge
Reynir Freyr Hauksson	Lillehammer	Norge
Hilmar Freyr Fridgeirsson	Skjetten	Norge
Eidur Aron Sigurbjörnsson	Holstein Kiel	Tyskland
Helgi Helgason	Eintracht Cuxhaven	Tyskland
Fannar Örn Kolbeinsson	Rot Weiss Walldorf	Tyskland.
Nökkvi Theyr Thorisson	Hannover 96 U 19	Tyskland
Thorri Mar Thorisson	Hannover 96 U19	Tyskland
Aron Andreasson	FC Hennaef 05 U17	Tyskland
Sverrir Pall Hjaltested	Tromsø U19	Norge
Arnar Thor Gudjonsson	Strømsgodset U19	Norge
Tomas Sigurdsson	Blindheim IL U19	Norge
Sigurdur Alex Petursson	Junkeren IK U19	Norge
Ottar Huni Magnusson	Ranheim IL U19	Norge.
Andri Arnason	Klepp IL U15	Norge
Indridi Thorsteinsson	Fyllingsdalen FK U16	Norge
Svavar Skuli Sigurdsson	Bryne U14	Norge
Finnur Thor Gudmundsson	Kongsberg IF U14	Norge
Daniel Gudmundsson	Skjerstad IL U14	Norge
Orri Backman Birgisson	Sandnes Ulf U14	Norge
Orri Freyr Ingimundarson	Hinna IL U14	Norge
Gauti Valnes Atlason	Porsanger IL U14	Norge
Gardar Darri Halfdansson	Bærum SK U14	Norge
Elias Rafn Arnfinnsson	BIF U13, Böler	Norge
Ottar Geir Thorgeirsson	Trott IL U13	Norge
Jonatan Ingi Jonsson	AZ Alkmaar U17	Nederland
Agust Edvald Hlynsson	Norwich U18	England
Stefan Alexander Ljubicic	Brighton & Hove Albion U18	England
Aron Mar Brynjarsson	Malmö FF U19	Sverige
Andri Lucas Gudjohnsen	Espanyol Youths	Spania
Diego Johannesson	Real Oviedo	Spania

Vedlegg 5. Oversikt over den Islandske troppen som spilte i kampen mot England i sluttspillet i EM 27. juni 2017.

Spillerne fordelt på land:

Land	Skandinavia	England	Nederland	Tyrkia	
	Norge	Tyskland	Belgia	Israel	
	Danmark	Frankrike	Sveits		
	Sverige	Spania	Østerrike		
		Italia			
Prosent	39	26	22	13	100
Antall spillere	9	6	5	3	23
Navn, klubb og land	Hanners Thor Hallsórrson (Randers, DK) Birkir Már Sævarsson (Hammerby, SE) Ögmundur Kristinsson (Hammerby, SE) Ingvar Jónsson (Sandefjord, NO) Kári Árnason (Malmö, SE) Theódór E. Bjarnason (AGF, DK) Aron Elís Thrándarson (Aalesund, NO)	Ragnar Sigurdsson (Fulham, GB) Jóhann Berg Gudmundsson (Burnley, GB) Gylfi Thór Sigurdsson (Swansea, GB) Aron Gunnarsson (Cardiff, GB) Hörður Björgvin Magnússon (Bristol, GB) Jón Dadi Bödvarsson (Wolverhampton, GB)	Sverrir Ingi Ingason (Lokeren, BE) Birkir Bjarnason (Basel, Sveits) Rúnar Már Sigurjónsson (Grasshopper, Sveits) Arnór Ingvi Traustason (Rapid Wien, AT) Ari Freyr Skúlason (Lokeren, BE)	Hólmar Eyjólfsson (Maccabi Haifa, Israel) Vidar Örn Kjartansson (Maccabi Tel Aviv, Israel) Ólafur Ingi Skúlason (Karabükspor, Tyrkia)	

	Arnór Smáráson (Hammerby, SE)				
	Elías Már Ómarsson (Gøteborg, lân Vålerenga, SE, NO)				